

PUTEREA ADEVĂRULUI

de William George Jordan
(1902 edited for Ms.B.P.)

Traducerea de Sînziana Dinu

1. Puterea adevărului

ADEVĂRUL este piatra de temelie a oricărui mare caracter. Este loialitate față de oamenii potriviți, așa cum noi o vedem; înseamnă să trăim curajos în armonie cu idealurile noastre; adevărul înseamnă întotdeauna putere.

Adevărul sfidează mereu definiția completă. Ca și electricitatea, poate fi explicat doar observându-i manifestarea. Este busola sufletului, paznicul conștiinței, etalonul adevărului. Adevărul este dezvăluirea idealului; dar este de asemenea și inspirația de a realiza acel ideal, este impulsul constant de a-l trăi.

Minciuna este unul dintre cele mai vechi vicii din lume – a apărut în prima conversație transcrisă din istorie, într-un faimos „interviu” în Grădina Edenului. Minciuna este sacrificiul onoarei cu scopul de a crea o falsă impresie. Este deghizarea în virtuți nepotrivite. Adevărul este independent – nu are nevoie de însoțitor sau escortă. Minciunile sunt lașe și de temut și trebuie să „călătorească” în batalioane. Sunt ca o gloată de oameni beți, fiecare încercând în zadar să-l susțină pe celălalt. Minciuna este partenerul și complicele tuturor celorlalte vicii. Este cancerul denaturării morale în viața cuiva.

Adevărul este cea mai veche virtute; a existat încă dinaintea omului, înainte ca cineva să o poată înțelege sau accepta. Este imuabil, constant. Legea este eternul adevăr al Naturii – unitatea care întotdeauna produce rezultate identice în condiții identice. Când un om descoperă un mare adevăr în Natură, acel om are cheia înțelegerii a un milion de fenomene; când acesta îmbrățișează un mare adevăr în materie de etică, el găsește în acest adevăr cheia către transformarea spirituală. Pentru om nu există ceva precum „adevărul teoretic”; un adevăr care nu este asimilat în totalitate de mintea și viața noastră, și care nu a devenit o parte inseparabilă a existenței noastre, nu este un real adevăr pentru noi. Dacă noi cunoaștem adevărul și nu-l trăim, viața noastră este o minciună.

În discurs, persoana care face din Adevăr cuvântul său de ordine este atentă la propriile cuvinte, caută să fie precisă, nici să subestimeze, nici să exagereze. Niciodată nu afirmă ceva de care nu e sigură. Ceea ce spune poartă aura sincerității și eticheta aurului pur. Dacă această persoană te laudă, îi accepți afirmația ca atare, nu e nevoie să rezolvi în minte vreo problemă de aritmetică pentru a-ți da seama cât din ceea ce spune este adevărat, înainte de a-i accepta afirmația. Cuvântul acestei persoane contează, iar tu îl accepți ca fiind la fel de important precum obligația pe care și-a făcut-o. Ești convins că indiferent cât îl va costa să-și verifice și să-și îndeplinească promisiunea, o va face. Sinceritatea acestei persoane nu este o tactică. Omul care este sincer doar pentru că „așa se face”, nu este cu adevărat sincer, este doar diplomat. De obicei, un astfel de om ar renunța la aparenta-i loialitate față de adevăr și ar lucra ore suplimentare pentru diavol, dacă ar putea obține condiții mai bune.

Adevărul înseamnă ceea ce crede cineva. Înseamnă să trăim simplu și onest după propriile credințe; înseamnă exteriorizarea credinței într-o serie de acțiuni. Adevărul este mereu puternic, curajos, îndrăzneț, și în același timp bun, blând, calm și liniștitor. Există o diferență vitală între greșală și falsitate. Un om poate greși și totuși să trăiască cu mândrie în acea minciună. Acela ce este nesincer în viață știe adevărul, dar îl neagă. Primul este loial credinței sale; al doilea este trădător față de ceea ce știe.

„Ce este Adevărul?” – Faimoasa întrebare a lui Pilat adresată lui Iisus în urmă cu două mii de ani, a răsunat fără răspuns prin timp. Primim constant frânturi de răspuns, zărim constant noi faze, dar niciodată definiția finală și completă. Dacă trăim după adevărul pe care îl știm și căutăm întotdeauna să aflăm mai mult, trebuie să fim deschiși din punct de vedere spiritual spre a ști Adevărul în deplinătatea puterii lui. Adevărul este „soarele” moralității. Și ca acel mic soare din cer, ne putem ghida după lumina lui, putem trăi în căldura și energia lui, chiar dacă vedem doar o mică parte din el și chiar dacă primim doar o parte microscopică din razele sale.

Care dintre marile religii ale lumii este adevărul real, final și absolut? Trebuie să alegem singuri și să trăim cu această alegere pe cât de bine putem. Fiecare nouă sectă, fiecare nou cult are în el un gram de adevăr, cel puțin. Acesta este lucrul care atrage atenția și câștigă susținători.

Acest grăunte de adevăr este adesea supraestimat, orbind omul față de părțile sau fazele neadevărate ale variatelor credințe religioase. Dar, direct proporțional cu adevărul fundamental pe care îl conțin, religiile dănuie, devin permanente, înfloritoare și satisfac și inspiră sufletul omului.

Mrejele erorii au o evoluție rapidă, dar își epuizează vitalitatea și mor, în timp ce Adevărul încă există.

Omul care face din propria-i bunăstare țelul principal al existenței lui, văzând acest lucru mai degrabă ca rostul vieții, decât ca pe un mijlocitor în viață, nu este un om autentic. De ce fac oamenii din bogăție criteriul succesului, iar „bogat” este sinonim cu „realizat”? Adevăratul succes în viață înseamnă să te cucerești pe tine însuși, înseamnă „cum te-ai îmbunătățit pe tine însuși”, nu „cum ți-ai îmbunătățit averea”. Marea întrebare a vieții nu este „Ce am?”, ci „Cine sunt?”.

Omul este în general loial lucrurilor pe care și le dorește cel mai mult. Omul care minte pentru a câștiga un ban valorează mai mult avuția decât propria onoare. A-ți sacrifica idealurile, credințele și caracterul, pe scurt, a te compromite pentru bani și statut social, e ca și cum ai pune pe un taler un sac de aur, și pe celălalt, un vas gol. Omul este loial lucrului care cântărește cel mai greu, lucrul pe care și-l dorește cel mai mult: banul. Dar acesta nu reprezintă adevărul. Adevărul este loialitatea inimii față de binele abstract, manifestat în dovezi concrete.

Negustorul care minte, înșală, induce în eroare și cere mai mult și apoi caută să se împace cu propria conștiință zicând că „minciuna este absolut necesară în afaceri”, este la fel de fals în afirmația sa pe cât este în faptele sale. El se justifică prin scuza meschină pe care o folosește și hoțul care spune că este necesar să furi pentru a trăi. Permanenta prosperitate a individului, un oraș sau o națiune se bazează numai și numai pe integritate comercială, în ciuda a ceea ce cinicii ar putea spune și a tuturor excepțiilor ale căror succese temporare i-au indis în eroare. Numai adevărul durează.

Politicianul care este ezitant, șovăielnic, schimbător, care își „potrivește vecele” în funcție de cum bate vântul pentru a câștiga popularitate, este un escroc care are succes numai până când este prins. O minciună poate rezista pentru un timp, dar adevărul, întotdeauna. O minciună nu persistă niciodată datorită propriei energii. Mai supraviețuiește doar pentru ca imită adevărul. Când este demascată, moare.

Când fiecare dintre cele patru ziare locale ale unui oraș exclamă sus și tare că el este cel mai răspândit dintre toate, trebuie să fie o greșală pe undeva. Unde există neadevăr, există întotdeauna conflicte, discrepanțe, imposibilități. Dacă toate adevărurile vieții și experienței din primul moment al existenței lumii, sau din oricare altă parte a eternității, și-ar fi unit forțele, acum ar fi existat o perfectă armonie, un acord perfect, înțelegere și comuniune, dar dacă două minciuni își unesc forțele, se bat cap în cap și caută să se distrugă reciproc.

În nimicurile cotidiene ar trebui adevărul să ne ghideze și să ne inspire. Adevărul nu este un costum păstrat pentru ocazii speciale; este țesătura durabilă, lucrată manual, creată pentru a fi folosită în viața de zi cu zi.

Omul ce nu-și ține promisiunile este nesincer. Rareori pierdem din vedere acele promisiuni pe care oamenii ni le-au făcut spre beneficiul nostru. Acestea sunt datoriile pe care căutăm să le achităm cât mai repede posibil. „Sărmanul nu uită niciodată unde își ascunde comoara”, spune unul dintre marii filozofi. Să dezvoltăm această veritabilă onoare care dă atâta greutate cuvântului nostru, care-l face atât de sfânt, atât de imposibil de negat, încât dacă l-am uita ar părea o nelegiuire.

Cel ce spune lucruri plăcute și face promisiuni care pentru el sunt ușoare ca aerul, dar care pentru alții sunt temelia pe care își construiesc speranța, minte cu cruzime. Acela ce nu-și respectă promisiunile, încălcându-le fără să-i pese sau ignorându-le, este hoțul nepăsător al timpului altcuiva. Acest lucru denotă egoism, neglijență și lipsă de morală în afaceri. Nu urmează nici cea mai simplă lege a vieții.

Oamenii ce s-au dezis de propria conștiință, care i-au indus în eroare pe alții cu vorbe iscusite și șirete ce pot fi adevărate în aparență, dar mincinoase în esență, și spuse special pentru a produce o falsa impresie, sunt mincinoase în cel mai laș mod cu putință. Astfel de oameni ar trișa până și la pasență. Așa cum criminalii își iartă propriile crime și se felicita pentru istețimea alibiului lor.

Părintele care își învață copilul despre onoare și totuși dă informații false șoferului în legătură cu vârsta copilului pentru a economisi un ban, este ipocrit.

Omul care face abstracție de religia sa în timpul săptămânii și o respectă numai duminica, este ipocrit. Acela ce caută cea mai bună recompensă pentru cel mai mic efort depus, este ipocrit. Cel care trebuie să-și adoarmă conștiința înainte ca el însuși să adoarmă, este ipocrit.

Adevărul este calea ce trebuie urmată pentru a fi un om moral. Este cea mai scurtă distanță între un fapt și exprimarea sa. Fundamentul adevărului trebuie construit în copilărie. Acela este momentul în care părinții trebuie să le insuflă copiilor înclinația către adevăr, făcând din acesta atmosfera generală și constantă a vieții și minții lor. Ar trebui să-l facă pe copil să

înțeleagă că „adevărul stă deasupra tuturor lucrurilor”, și ar trebui să facă această zicală motto-ul vieții lui. Părinții fac o mare greșală atunci când privesc o minciună ca pe o „boală a moralei”; nu este întotdeauna o boală în sine, ci și un simptom. În spatele fiecărui neadevăr se ascunde un motiv. Această cauză ar trebui îndepărtată.

Minciuna poate fi rezultatul fricii, încercarea de a acoperi o vină și de a scăpa de pedeapsă; poate fi până și dovada unei imaginații hiperactive; poate denota pizmă sau obstinație; poate fi nevoia de laudă care-l face pe copil să câștige atenție și să-i uimească pe ceilalți cu povești minunate; poate fi neglijența în discurs, folosirea nechibzuită a cuvintelor; poate fi lăcomia care face din minciună mâna dreaptă a furăciunii. Dar dacă în viața copilului sau adultului acest simptom face ca boala să iasă la iveală și poate fi tratată în acel moment, adevărul se reafirmă și sănătatea morală este recăpătată.

Spunându-i copilului în mod constant „să nu mintă”, nu face decât să-l determine pe să mintă și mai mult. Metoda corectă este să privești problema dintr-o alta perspectivă, făcându-l pe copil să fie onest, credincios, loial și fără teamă de adevăr. Spuneți-i copilului întotdeauna despre noblețea curajului de a spune adevărul, despre cât de important este ca el să trăiască cinstit și să aplice principiile onoarei în orice împrejurare. Astfel, nu se va mai teme să înfrunte niciuna dintre crizele vieții.

Părintele trebuie să trăiască adevărul, altminteri copilul nu-l va trăi. Copilul vă va uimi cu rapiditatea cu care vă va arăta că nu știți totul, cu inconștiența cu care schimbă înțelesul lucrurilor într-un mod aproape instinctiv, cu modul neîndurător de a enumera toate primisiunile pe care nu vi le-

ați ținut, cu capacitatea unui experimentat judecător de a detecta minciuna. El își va justifica propriile abateri de la adevăr făcând apel la vreo minciună nevinovată spusă unui musafir și auzită pe ascuns de către cel mic, ale cărui abilități mentale le subestimăm, deși le laudăm față de ceilalți.

Învățați-l pe copil prin toate mijloacele directe și indirecte puterea adevărului, frumusețea lui, dulceața și liniștea comuniunii cu el.

Iar dacă adevărul va fi piatra de temelie a caracterului copilului, practic, nu teoretic, viitorul aceluși copil este asigurat, în limita puterii de previziune a omului.

Puterea Adevărului, în cea mai înaltă, pură și solemnă fază, se bazează pe patru linii fundamentale de relație : dragostea de adevăr, căutarea adevărului, credința în adevăr și munca pentru adevăr.

Dragostea de adevăr este setea „educată” de adevăr, fără teama de a ne asuma riscuri, fără teama de sacrificii, fără teama că vor fi încălcate teoriile și credințele construite într-o viață. În faza sa supremă, această atitudine de viață este rară, dar dacă individul nu este capabil să trăiască în armonie cu adevărul, doar se va agăța de el, când l-ar putea avea în întregime. Cu dragostea de adevăr, individul refuză să facă rău, indiferent care i-ar fi câștigul și indiferent dacă lumea întreagă ar fi de acord cu acest rău. El nu și-ar sacrifica principiile pentru nimic în lume. Nu s-ar abate nici cu gândul, nici cu fapta de la calea pe care el o consideră dreaptă. Ce contează ce crede lumea, dacă el însuși nu este de acord cu aceste lucruri?

Individul care are o anumită credință religioasă, dar se teme să discute despre ea din motiv că ar putea fi contrazis, nu este loial credinței lui; el are credința unui laș față de prejudecățile sale. Dacă ar fi fost un iubitor de adevăr, ar fi fost dispus în orice moment să renunțe la credința sa în favoarea uneia mai bune, mai înalte și mai adevărate.

Individul care votează același partid politic an după an, nepăsându-i de consecințe, de probleme, de oameni, individul care continuă să aleagă la fel pentru că aceasta i-a fost decizia dintotdeauna, sacrifică adevărul în favoarea loialității, în favoarea a ceva greșit, slab și demodat. Un astfel de individ ar trebui să rămână ignorant, pentru că așa și-a petrecut toată viața.

Nu respectarea întocmai a Adevărului reprezintă căutarea Adevărului; individul trebuie, pe cât posibil, să-și demonstreze sieși că a avut dreptate.

Când nava Kearsarge a naufragiat în Reciful Roncador, căpitanul cârmuia corect, ghidându-se după harta sa. Dar această hartă era una veche; reciful scufundat nu era marcat pe ea. Fidelitatea față de lucruri demodate înseamnă stagnare. În China se ară, dar se ară cu utilaje folosite acum patru mii de ani. Căutarea Adevărului este îngerul progresului, în civilizație și în etică. În timp ce acest lucru ne face să fim nerușinați și agresivi cu propriile vieți, ne învață să fim amabili și înțelegători cu ceilalți.

Viața lor poate reprezenta o stație prin care am trecut în drumul nostru, sau o stație în care trebuie să ajungem. Ne putem apoi felicita pe noi înșine fără a-i condamna pe ei. Toate adevărurile lumii nu sunt concentrate în crezul nostru.

Toate razele soarelui nu strălucesc în pragul ușii noastre. Trebuie întotdeauna să spunem adevărul – dar numai în dragoste și în bunătate. Adevărul trebuie să întărească mâna iubirii, nu mâna gata să lovească.

Încrederea în Adevăr este esențială pentru o comuniune perfectă cu adevărul. Omul trebuie să aibă încrederea deplină și siguranța că adevărul, ordinea și dreptatea vor triumfa, și că lucrurile se îndreaptă către un rezultat măreț, indiferent cât de tristă și deprimantă poate părea viața de zi cu zi. Niciun succes real, nicio fericire nu poate dura decât dacă este construită pe fundamentul adevărului. Prosperitatea bazată pe minciună, înșelăciune și uneltire este doar temporară; ea nu are speranță de trăinicie.

Ca Samson cel orb chinându-se în templu, individul a cărui viață este bazată pe înșelătorie întotdeauna va cădea pradă propriilor capcane. Indiferent de prețul pe care omul îl are de plătit pentru adevăr, o va face cu bună știință. Minciuna altuia nu ne poate afecta pe o perioadă lungă de timp, pentru că aceasta cară după sine vindecarea noastră, în final.

În timpul asediului de la Sebastopol, obuzele rusești care amenințau cu distrugerea un fort, au deschis un izvor ascuns în coasta dealului și au salvat oamenii însetați pe care rușii voiau să-i omoare.

Efortul pentru interesele și progresul adevărului sunt o parte necesară adevăratului parteneriat. Dacă omul este iubitor de adevăr, dacă încearcă să-l găsească și dacă are încredere în el, chiar și atunci când adevărul pare de negăsit, nu se va strădui să-l împărtășească? Cea mai puternică metodă a omului de a întări puterea adevărului este să-l trăiască el însuși în fapte și

gânduri, să devină adeptul lui, să-l lase să vorbească în numele lui, cinstind numele adevărului în viața și în munca sa. Lăsați-l mai întâi să fie, înainte să facă sau să învețe pe alții, pe orice plan al evoluției morale.

Lăsați-l pe om să realizeze că Adevărul este o virtute intrinsecă în relația cu el însuși, chiar dacă nu ar mai fi existat alții ca el. Devine extrinsecă pe măsură ce omul o dispune în viața sa de zi cu zi. Adevărul este în primul rând integritate intelectuală, dorința de a cunoaște adevărul, iar în al doilea rând, integritate morală, dorința de a trăi adevărul.

Adevărul nu înseamnă absența viciilor. El este doar sita care separă binele de rău. Adevărul este esența virtuților vieții. Abținându-ne din a face rău înseamnă a îndepărta buruienile din grădina vieții noastre. Dar acest lucru trebuie urmat de sădirea semințelor adevărului pentru a putea obține florile vieții autentice. Lucrurilor negative din „Cele Zece Porunci” trebuie adăugate lucrurile pozitive din „Fericiri”. Una condamnă, alta laudă, una interzice, alta inspiră, una accentuează fapta, alta, spiritul din spatele faptei. Adevărul în întregime nu se află în niciuna dintre cele două, ci în amândouă la un loc.

Omul nu poate crede cu adevărat în Adevăr fără să creadă în inevitabilul triumf al acestuia. Dacă ai adevărul de partea ta, poți trece liniștit peste calomnie, denaturare, abuz, ca și cum ai purta un costum magic pe care niciun glonț nu-l poate atinge, niciun arc nu-l poate străpunge. Îți poți ține capul sus, îl poți întoarce sfidător, privind pe toată lumea în ochi cu calmul unui rege ce se întoarce victorios călare din luptă în fruntea legiunii, cu surle și trâmbițe. Îți poți simți moralul crescând asemenea sângelui ce curge prin venele celui ce se

bucură de sănătate trupească. Vei ști că toate se vor rezolva, în cele din urmă, pentru că așa trebuie, că greșeala trebuie să pălească în fața luminii albe și mărețe a adevărului, așa cum întunericul alunecă în neant la vederea razelor de soare. Apoi, cu Adevărul drept sfetnic, companion, aliat, inspirație, îți vei acomoda conștiința cu faptul că te-ai înrudit cu Infinitul și că toate celelalte lucruri mărunte, regrete și suferințe ale vieții au dispărut ca niște imagini temporare și inofensive văzute într-un vis.

2. Curajul de a face față nerecunoștinței

NERECUNOȘTINȚA, cel mai cunoscut păcat al umanității, este uitarea sufletului. Este dezvăluirea goliciunii pretinsei loialități. Omul nerecunoscător are drumul cel mai scurt către toate celelalte vicii.

Ingratitudinea este un delict mai grav decât răzbunarea, care doar răspunde cu rău la rău, în timp ce ingratitudea răspunde cu rău binelui. Oamenii nerecunoscători rareori „te iartă” dacă le faci un bine. Inimile lor mici resping umilința ca ei să fie ajutați de un superior, iar acest sentiment îi macină și adesea se ajunge la ură și trădare.

Recunoștința este mulțumire exprimată prin fapte. Este căldura dreptății, ce dă viață și energie individului care o emană. Este modul prin care sufletul recunoaște bunătatea pe care vorbele nu o pot răsplăti. Recunoștința nu ține niciodată cont de datorii. Ea știe că nicio răsplată a binelui nu poate fi

socotită drept ilegală, nu poate fi anulată sau achitată în întregime. Recunoștința simte mereu insignifianța faptelor sale; nerecunoștința, nimicnicia datoriei. Recunoștința este înflorirea seminței bunătații; nerecunoștința, uscăciunea unei semințe scăpate pe o piatră.

Așteptarea la recunoștință este umană, dar „evoluția” în ingratitudine este aproape divină. A ne dori recunoaștere față de actele noastre de caritate și a tânji după apreciere și simplul drept de a primi bine în schimbul unui bine făcut, este normal. Dar omul nu se ridică niciodată la demnitatea de a trăi cu adevărat decât atunci când are curajul să înfrunte nerecunoștința cu calm și să-și continue drumul fără să se lase afectat atunci când faptele sale vor fi răsplătite cu dispreț și nemulțumire.

Omul ar trebui să se întrebe un singur lucru atunci când vine vorba de acțiunile sale. Iar întrebarea nu este „Care va fi rezultatul?” și nici „Cum va fi acest lucru văzut de ceilalți?”, ci „Este corect?”. Apoi ar trebui să-și trăiască viața în armonie cu acest standard, senin, curajos, loial și neșovăitor, făcând din expresia „bine de dragul binelui” atât idealul, cât și inspirația sa.

Omul nu ar trebui să fie o „mașină cu gaz automată”, programată cu dibăcie să dea rezultate numai atunci când primește combustibil. Ar trebui să fie ca însuși soarele ce oferă căldură, lumină și energie pentru că așa simte, pentru că aceste calități îi umplu sufletul, iar pentru a le avea, trebuie să le ofere în mod constant. Lăsați lumina simpatiei, blândeții, dragostei, aprecierii să radieze din voi ca o scânteie ce-i luminează și-i înveselește pe ceilalți. Nu o distrugeți trecând

prin viață în căutare de recompense bune de trecut în catastiful autostimei.

Este greu să-i vezi pe cei ce au stat cu tine la masă în zilele tale de prosperitate, dar s-au împrăștiat ca o molimă atunci când necazurile ți-au întunecat calea; să vezi loialitatea pe care ți-ai fi mizat viața, loialitate ce părea de neclintit, cum se sparge precum sticla subțire la prima încercare adevărată; să știi că focul prieteniei la care cândva îți puteai încălzi mâinile în momente grele a devenit cenușă rece, în care căldura este doar o amintire bântuitoare.

E greu să realizezi că cel ce cândva avea toată afecțiunea ta, că cel căruia îi destăinuiai cândva cele mai ascunse secrete ale tale ți-a stricat reputația prin minciună și trădare. Dar indiferent de cât de dureroasă e nerecunoștința, trebuie să întorci și celălalt obraz, să înăbuși lacrimile, să zâmbești curajos și să încerci să uiți.

Nu ar trebui să lăsăm ca ingratitudinea altora, nedreptatea făcută de alții nouă să ne facă să-i învinovățim pe toți ceilalți. Plătim prea mult tribut oamenilor ce ne fac rău, în momentul în care lăsăm ca faptele lor să ne distrugă încrederea în omenire. Este o minciună a cinicilor că „toți oamenii sunt nerecunoscători”, minciună înrudită cu „fiecare om își are prețul”. Trebuie să avem încredere în oameni dacă vrem ca aceștia să facă bine. Acela ce crede ca toți oamenii sunt mârșavi este un pesimist ce confundă introspecția cu observația. Privește în sufletul lui și crede că vede lumea. E ca un șasiu care nu vede niciodată ceea ce pare că privește.

Încrederea și cinstea sunt punctele forte într-o afacere, exact ca și în societate. Dacă ar dispărea, orice activitate a omului s-

ar opri și s-ar transforma într-un haos. Dacă omul și-ar pierde încrederea în umanitate, ar deveni egoist și n-ar face decât să-și alimenteze ura împotriva celorlalți din cauza faptului că singurul om în care a avut încredere l-a trădat.

Dacă cineva primește o bancnotă contrafăcută, nu-și pierde automat încrederea în bani în general. Dacă trei sau patru zile consecutiv este vreme mohorâtă, nu spune că soarele a încetat să mai existe și că nu vor mai fi niciodată zile însorite.

Dacă cineva a întâlnit la micul dejun un aliment expirat, nu renunță definitiv la a mânca. Dacă cineva găsește sub un pom un măr stricat, nu dă vina pe toată livada, ci se limitează pur și simplu la acel măr. Dar dacă cineva ajută un om care mai târziu nu trece cu brio testul de recunoștință, acel cineva spune cu glas jalnic, profund lezat și cu un discurs demn de înțelepciunea lui Solomon că s-a lecuit, că și-a învățat lecția și că asta e ultima oară când mai are încredere în cineva. Apoi derulează un lung pomelnic de favoruri, întocmit cu grijă, asemănător cu statul de plată al unui întreg oraș. Se plânge de nedreptatea făcută de un singur om, însă este dispus ca el însuși să fie nedrept cu toți ceilalți, făcându-i să suporte răul unuia singur.

Există deja prea multă suferință în lumea asta a noastră, chiar și fără această tentativă ne semnificativă de a o extinde prin nerecunoștința unui singur om. Dacă un om comite o crimă, dreptatea absolută nu înseamnă să trimiți toată omenirea la închisoare.

Fermierul nu se așteaptă ca fiecare sămânță pe care o sădește să fie roditoare și să-i îmbogățească recolta; el este perfect conștient că acest lucru nu se poate întâmpla, că nu ar avea

cum. El se bazează pe recolta în ansamblu, nu pe fructul unei singure semințe. Dacă vrei recunoștință și trebuie s-o obții, asigură-te că îi faci pe oameni datornicii tăi.

Cu cât ești mai altruist și mai săritor, cu atât mai mare va fi numărul dărilor când vei avea de înfruntat nerecunoștința și de trecut peste ea. Iisus s-a confruntat cu nerecunoștința toată viața. Nerecunoștința este manifestată în trei grade de intensitate. El le-a trăit pe toate de nenumărate ori.

Prima etapă, cea mai simplă și comună, este nerecunoștința nețugetată, așa cum s-a întâmplat în cazul celor zece leproși pe care El i-a vindecat într-o singură zi; nouă dintre ei au plecat fără să sufle un cuvânt. Numai unul a mulțumit.

Cea de-a doua etapă a nerecunoștinței este negarea, un păcat „pozitiv”, nu o simplă negare a nerecunoștinței. Acest lucru a fost exemplificat prin Petru, a cărui dorință de a o duce bine înconjurat de slujnice și servitori la ceasul când a avut ocazia să-i fie loial lui Iisus l-a făcut să uite cât de dator îi este Lui și să se lepede de El nu o dată, ci de trei ori.

A treia etapă a nerecunoștinței este trădarea, atunci când egoismul devine răzbunător, ca în cazul lui Iuda, a cărui gelozie, ingraturitudine și ai cărui treisprezece arginți au făcut posibile patimile de pe Golgota.

Acestea trei: nerecunoștința, negarea și trădarea formează triumghiul ingraturitudinii. Prima duce la a doua, iar a doua pregătește calea celei de-a treia.

Trebuie să ne ridicăm mai sus de dependența de recunoștința celorlalți, altfel nu vom putea face niciodată ceva cu adevărat

măreț, cu adevărat nobil. Așteptarea la recunoștință este inerentă unui fapt de altfel virtuos. Dar pătează până și cele mai bune fapte ale noastre. Cei mai mulți privesc recunoștința ca pe un „tarif de protecție” al virtuților. Cel a cărui dorință de a face bine este slăbită de ingratitudea celorlalți îl servește pe Dumnezeu cu scopul de a fi răsplătit. Este un soldat angajat, nu un voluntar. Ar trebui să fie suficient de cinstit încât să vadă că muncește pentru răsplată. Așa cum un copil se poartă frumos în schimbul unei recompense. Privește bunătatea și toate celelalte calități ca pe „stocuri morale” pe care e dispus să le folosească doar atâta timp cât i se plătesc dividende.

Într-un asemenea mod de a trăi este întotdeauna o chesiune de atitudine: a aștepta aplauzele publicului. Trebuie să lăsăm conștiința că facem bine și că ne îndeplinim idealurile să ne fie răsplată și stimul, altfel viața noastră va deveni o serie de eșecuri, regrete și dezamăgiri.

O mare parte din nerecunoștința noastră vine din supraestimarea propriilor fapte și subestimarea faptelor celorlalți. S-ar putea să fi supraestimat importanța a ceva ce am făcut, un lucru probabil banal, accidental, dar circumstanțele au făcut ca rezultatele să fie în favoarea noastră.

O cunoștință făcută pe stradă poate, printr-o infinitate de circumstanțe, să-l facă pe prietenul nostru să se îmbogățească. Mulțumirile ni se pot datora nouă pentru că i-am făcut cunoștință cu persoana respectivă, dar probabil nici măcar pentru atât, pentru că acest lucru putea fi inevitabil, deci în mod sigur greșim când ne așteptăm ca el să ne fie recunoscător pentru milioanele ulterioare.

Esența adevăratei bunătăți stă în bunăvoința cu care este înfăptuită. Unii oameni par să reducă recunoștința celorlalți, aproape s-o facă imposibilă, prin modul în care fac favoruri. Te fac să te simți atât de mic, de rău, de inferior, încât obrajii îți ard de indignare în acceptarea favorului pe care ți l-au făcut. Te simți ca un câine căruia i s-a aruncat un os, în loc să simți bunăvoința care îți acaparează explicațiile și îți înlocuiește mulțumirile cu zâmbetul cuiva căruia i s-a oferit oportunitatea de a ajuta pe cineva. Cel ce face pe cineva să stea pe jar în timp ce el primește favoruri nu are dreptul să aștepte recunoștință. Ar trebui să fie mulțumit dacă primește iertare.

Să uităm faptele noastre bune, făcându-le să pară insignifiante în comparație cu faptele mari pe care le facem acum și cu cele și mai mari pe care sperăm să le facem în viitor. Aceasta este adevărata generozitate, cea care va sădi recunoștința în sufletul celui ce a fost ajutat, dacă acesta nu a fost împietrit de egoism, lucru care ar face procesul imposibil. Dar amintindu-i constant cuiva toate favorurile pe care i le-ai făcut aproape anulează datoria pe care acesta o are față de tine. Evidența favorurilor este treaba lui. Atunci când i le amintești, îi încalci atribuțiile.

Doar pentru că am avut privilegiul de a ajuta pe cineva nu înseamnă că trebuie să ne purtăm de parcă am avea ipotecă pe el și de parcă ar fi de datoria lui să ne aduleze.

Ceea ce nouă ni se pare a fi nerecunoștință, poate fi de fapt subtila transformare a naturii umane. Uneori, sufletul omului este atât de cuprins de recunoștință încât nu se poate exprima, iar în intensitatea sentimentului de apreciere, cuvintele i se

par mărunte, neimportante și neadecvate, dar tăcerea lui este înțeleasă greșit. Uneori, conștientizarea incapacității de a răsplăti capătă o mândrie neobișnuită. Recunoștința onestă, deși neinspirată în lipsa sa de expresie, poate fi o determinare de a nu spune nimic până când omul primește ocazia pe care o aștepta, aceea de a-și înfăptui recunoștința. Există nenumărate exemple în care recunoștința adevărată are toate indiciile celei mai josnice nerecunoștințe, așa cum plantele inofensive sunt create de natură să semene cu iedera otrăvitoare.

Nerecunoștința este felul cuiva de a-ți arăta că nu-i mai ești de folos. Este adesea exprimarea răzvrătirii atunci când te oprești din a-i mai face favoruri. Oamenii sunt rareori nerecunoscători, până când și-au epuizat cererile. Mulțumirile profuze nu anulează datoria, așa cum nici promisiunea de plată nu face ca obligația să dispară. Este un început, nu finalitatea. Recunoștința bogată în cuvinte este de obicei zgârcită pe toate celelalte planuri.

Faptele bune nu mor niciodată. Știința ne învață că niciun atom de materie nu poate fi distrus, că nicio forță nu poate fi oprită, odată ce a pornit. Ea trece printr-o multitudine de faze ce se modifică la nesfârșit. Orice faptă bună merită să ajute pe alții este o forță puternică ce pornește o pulsație eternă prin timp și eternitate. Poate că nu știm, poate că nu vom auzi niciodată un cuvânt de recunoștință, dar se va întoarce la noi de la sine, într-un fel sau altul, perfect, inevitabil, așa cum ecoul răspunde sunetului. Poate nu așa cum ne așteptăm, nu când ne așteptăm, ci cândva, undeva, cumva, se va întoarce, așa cum porumbelul trimis de Noe de pe Arcă s-a întors cu ramura de mălin.

Să concepem recunoștința în cel mai larg și mai frumos înțeles al ei, acela că dacă primim ajutor din partea cuiva, suntem datori nu numai acelui om, ci întregii lumi. Așa cum suntem datori unor mii de oameni pentru confortul, bucuriile, mângâierile și binecuvântările din viețile noastre, tot așa trebuie să realizăm că doar prin bunătate față de toți putem răsplăti unul singur, doar făcând din recunoștință atmosfera în care trăim și expresia constantă a faptelor noastre, nu numai a gândurilor noastre. Să vedem îngrozitoarea lașitate și nedreptate a nerecunoștinței, să nu o luăm prea în serios la alții, să nu o condamnăm prea sever, ci doar să o alungăm din viața noastră și să facem ca fiecare moment al ei să fie expresia recunoștinței.

3. Oamenii ce visează cu ochii dechiși

A trăi visând cu ochii deschiși este aproape la fel de util precum a crede în curcubeu. Este ca și cum ai mânca douăsprezece feluri de mâncare în vis. Reveriile sunt construite din momente prețioase, iar singura lor valoare este materialul brut, prin urmare, nu au valoare.

Atmosfera reveriilor este grea și are aroma speranțelor vagi și idealurilor fantomatice. Prin ele, omul se alină într-o visare letargică, fiind sedus de faptele mărețe pe care le va face, de marea influență pe care o va avea într-o bună zi, de marea avere pe care o va deține cândva, cumva, undeva în zilele prospere și luminoase din viitor. Greșeala arhitecturală a reveriilor este aceea că cel ce visează cu ochii deschiși construiește în jos turnurile aurite ce erau menite să ajungă până la nori, în loc să fie în sus, pornind de la o fundație

rațională și energică, solidă și fermă. Această „dietă” cu vise este un narcotic, nu un stimulent.

Ambiția, când este legată de o energie neobosită, este un lucru bun și important, dar în sine se reduce la puțin. Omul nu se poate îndrepta spre mai bine doar dorindu-și să îndeplinească ceva, ci încercând. Pentru a fi de valoare, ambiția trebuie manifestată cu zel, cu determinare, cu energie devotată realizării unui ideal. Dacă aceste lucruri ar fi astfel consolidate și îmbinate, reveriile ar dispărea, iar individul ar sta pe o fundație solidă la care ar adăuga în fiecare zi câte o piatră, astfel putându-se baza pe această construcție pentru tot restul vieții. Reveria e ca munca unui arhitect ce nu are constructor, ca un plan ce nu ajunge niciodată să fie pus în practică. Se spune că omul este „arhitectul” propriului noroc. Dar dacă este doar arhitectul, el va trăi din reverii toată viața. Ar trebui să fie arhitectul și constructorul în același timp.

A trăi în viitor înseamnă a trăi într-o reverie. „Mâine” este mormântul unde sunt îngropate visele. Acela ce spune că va începe o viață nouă mâine, una mai bună decât cea de până acum, acela care promite să facă lucruri mari în viitor, dar nu face nimic în prezent pentru a face acel viitor posibil, trăiește într-o reverie. În aroganța sa, încearcă să facă o minune, să transforme apa în vin, să culeagă fără să semene, să aiba un sfârșit fără un început.

Dacă vrem să avem niște vieți demne de noi, grozave, nobile, solide, de neînvinș, trebuie mai întâi să ne oprim din a visa cu ochii deschiși și să începem să facem ceva cu adevărat. Orice om care are un ideal are dreptul să se bucure de strălucirea lui și să-și imagineze bucuria realizării, asemenea unui călător ce își umple sufletul cu gândul la lumina casei sale, și își grăbește

pașii pentru a face drumul să pară mai scurt. Însă muncitorul nu ar trebui să se îngrijoreze de viitor, ci doar să aibă o viziune asupra lui pentru inspirație, să-și stabilească drumul, asemenea marinarilor ce studiază stelele, să-și stabilească planurile cu grijă și să se pregătească pentru viitor, făcând din fiecare zi cea mai bună de până acum.

Să ne trăim viața în deplinătatea posibilităților noastre de fiecare zi. Omul are o singură zi de trăit: azi. A trăit ieri, poate va trăi și mâine, dar are o singură zi.

Secretul trăirii adevărate, mentale, fizice, morale, materiale și spirituale, se poate exprima în cinci cuvinte: Limitează-te la ceea ce ai. Aceasta este formula magică ce transformă visele în fapte.

Oamenii devin generoși și visători atunci când se gândesc ce ar face dacă o mare bogăție ar da peste ei. „Dacă aș fi milionar,” spun ei, și lasă cuvintele să li se topească în gură asemenea unor caramelle, „Aș finanța știința, aș face o școală, aș construi un spital mare, case moderne, aș arăta lumii ce înseamnă adevărata caritate.” Este atât de ușor să fii binevoitor în folosul altuia, să cheltuiești pentru a-i fi bine altuia! Puțini dintre noi au un milion, potrivit ultimelor statistici, dar toți avem câte ceva, o parte din el. Oare ne întindem atât cât ne e plapuma? Oare suntem generoși cu ceea ce avem?

Omului care este egoist când are o mie de dolari nu-i vor crește aripi de înger atunci când va avea un milion. Dacă generozitatea se regăsește într-adevăr în sufletul omului și nu este una fățarnică, el va găsi ocazia de a o manifesta. Bunătatea nu trebuie exprimată sub nicio formă în bani. Poate fi arătată printr-un zâmbet, printr-o dovadă de simpatie,

printr-un cuvânt prietenesc pentru cei ce suferă și se zbat, o mână de ajutor întinsă instinctiv celui la nevoie.

Niciun om nu este atât de sărac încât să nu-și poată manifesta bunăvoința față de aproapele său. Ne putem da seama cât de nemaipomenit de frumoasă este mila atunci când vedem cât de des un scop este interpretat greșit din fapte, cum păcatul, durerea și suferința s-au extins și s-au deghizat în bine, și atunci când vedem că vorbele de bine au fost înlocuite cu cinismul dezghizat în înțelepciune. Dacă nu suntem suficient de bogați să oferim bani „reci și aspri”, atunci măcar să fim prea bogați încât să oferim cuvinte reci și aspre. Să renunțăm la reveriile în care noi suntem pe primul plan în favoarea ajutorii celorlalți și să avem demnitatea să trăim după propriile posibilități, indiferent de cât de modeste sunt. Să-i înconjurăm pe cei dragi nouă cu dragoste, lumină, bunătate, blândețe, bunăvoință, curaj și simpatie, de parcă aceste lucruri ar fi singurele avuții permise, iar noi am fi MonteCristo și am le-am avea pe toate la dispoziția noastră.

Să ne oprim din a spune „Dacă aș fi fost” și să începem să spunem „Sunt”. Să ne oprim din a trăi la modul subjunctiv și să începem să trăim la modul indicativ.

Marea scuză a oamenilor atunci când vine vorba despre datorii neîndeplinite este „lipsa de timp”. Plângerea constantă de lipsă de timp ar fi jalnică, având în vedere că majoritatea oamenilor mai mult irosesc decât folosesc timpul. Timpul este singura posesie de valoare a omului, pentru că fără acesta, orice alta putere a omului ar înceta să existe. Și totuși omul risipește fără scrupule această comoară, de parcă n-ar fi avut nicio valoare. Toți banii din lume nu ar putea cumpăra nici măcar o secundă. Și totuși „asasinii societății” îndrăznesc să

spună că și-au „omorât timpul”. Erorile de timp au făcut oamenii să viseze cu ochii deschiși mai mult decât toate celelalte lucruri la un loc. Viața înseamnă doar timp; eternitatea, mai mult timp; nemurirea, dreptul omului de a trăi la nesfârșit.

„Dacă aș avea o bibliotecă, aș citi”, este plângerea altui visător. Dacă un om nu citește nici măcar cele două sau trei cărți pe care le are sau la care are acces, nu va citi nici dacă Muzeul Britanic și Muzeul Armatei ar fi delegate să aducă în mod constant cărți pentru a-și umple rafturile. Timpul pierdut pe citit ziare cu vești senzaționale ar putea fi alocat unor cărți bune, dacă individul ar fi dispus să profite de oportunitățile ce i se oferă.

Omul care tânjește după situații-limită în care să-și arăte curajul, în timp ce, de fapt, el nu depune niciun efort în a suporta greutățile zilnice, trăiește într-o reverie. Este doar o vrabie ce se uită cu invidie la piscul muntelui pe care curajosul vultur își construiește cuibul și visează să ajungă și ea ca acea pasăre măreață, poate chiar să critice felul în care acesta zboară și să se împopoțoneze cu medaliile pe care le-ar câștiga pentru zbor, asta dacă ar zbura. Este doza zilnică de eroism care animează puterea omului în caz de urgență, care îi oferă încrederea că atunci când este nevoie de el, el trebuie să fie și va fi pregătit.

Reveria caracterizează orice iluzie sau nebunie care-l face pe om să renunțe la trăirea adevărată în favoarea unei existențe monotone și vagi. Dacă trăiește într-o reverie, omul vede viața dintr-o perspectivă greșită. Înseamnă că lasă egoul inferior să îl domine pe cel superior, el, care ar trebui să se ridice deasupra slăbiciunii umane, păcatului și nebuniei ce amenință

să distrugă firea lui bună, își leagă de propriile încheieturi cătușe ce-l țin sclav. Își pierde coroana pentru că își vinde dreptul regal dobândit la naștere pe lejeritatea, confortul și lucrurile atrăgătoare ale vieții, care însă sunt trecătoare, sacrificând tot ce e mai bun din el pentru avuție, succes, statut și aprecierea celorlalți. Sacrifică prețul individualității pentru reveria iluziei.

Cel ce se înveșmântează în mantaua napoleonică a egoismului propriu, convingându-se că este superior tuturor celorlalți oameni, că universul se concentrează asupra lui și că el este singurul om important în lume, ar face bine să se trezească. Trăiește într-o reverie. El, care asemenea lui Narcis se îndrăgostește de propria reflexie și crede că deține monopolul asupra întregii lumi, el, a cărui vanitate emană din el asemenea duhului din lampă și se răspândește până ce acaparează lumea, trăiește într-o reverie.

Cel care crede că umanitatea și-a unit forțele pentru a conspira împotriva lui, care crede că viața lui este mai grea decât a oricărui alt om și lasă grijile, durerile și încercările ce ne afecteze pe toți să eclipseze soarele fericirii lui, întunecându-i privirea la vederea privilegiilor și binecuvântărilor lui, trăiește într-o reverie.

Femeia care crede că cea mai frumoasă dintre fapăturile lumii se regăsește în oglinda ei și care schimbă bogăția trăirii nobile pe falsitățile, geloziile, nechibzuințele, frivolitățile și pretențiile lumii, trăiește într-o reverie.

Omul ce face din avuție stăpânul său, în loc de servitorul său, care este determinat să se îmbogățească prin orice mijloace și care este dispus să sacrifice cinstea, onoarea, loialitatea, caracterul, familia și orice lucru pe care ar trebui să-l

prețuiască de dragul banilor este, în ciuda hainelor lui de hermină, doar o marionetă bogată ce trăiește într-o reverie.

Omul de un conservatorism dus la extrem, victima conținutului fals, cel ce nu are niciun plan, niciun ideal, nicio aspirație mai presus de plictisitoarele îndatoriri cotidiene în care se fâțâie ca un pește într-un acvariu, este adeseori suficient de vanitos încât să se laude cu lipsa lui de progres cu replici ieftine de la cei cărora el le permite să gândească pentru el. El nu realizează loialitatea față de datorii în cel mai înalt sens, trăind atât cât se poate după maximum posibilităților, nici măcar gândindu-se la minim. O mașinărie va face asta, dar un om adevărat va încerca mereu să se ridice la utilități superioare. Un asemenea om trăiește într-o reverie.

Cu un aer superior, zeflemisește omul de onoare cu scopuri serioase, care își vede sarcina mai presus de sine, dar care este dispus să plătească un preț cinstit pentru a și-o îndeplini. Bucuros să muncească zi de zi neîncetat, indiferent de situație, pe deplin încrezător că cineva ține cont de efortul lui și că indiferent că vremurile sunt grele și progresul lent, rezultatele vor apărea dacă el va avea curajul să lupte până la capăt. Acest om nu trăiește într-o reverie, ci doar se luptă cu destinul pentru ceea ce merită și este însuflețit de strădania sa, chiar dacă eforturile nu-i sunt pe deplin răsplătite.

Cel ce lasă regretul față de greșelile din trecut sau oportunitățile pierdute să-l împiedice din a crea un viitor luminos, pierde o bună parte din bucuria zilei de azi. El respinge bogăția zilei de azi doar pentru că nu a fost înțelept în trecut. Este nechibzuit de două ori, pentru că are înțelepciunea dobândită din experiențele anterioare și totuși nu profită de

acest lucru, doar din cauza unui regret morbid și inutil. El trăiește într-o reverie.

Cel ce își pierde timpul deplângând bogăția pe care cândva a avut-o, sau faima ce s-a transformat în uitare, irosindu-și timpul construind noi monumente în cimitirul realizărilor și faimei trecute, făcând ca tot ceea ce el a fost să ceară scuze pentru ceea ce a ajuns, trăiește într-o reverie. Pentru lume și pentru individ, o singură sămânță de speranță și determinare, cu nemaipomenita sa putere de a crea o nouă viață, este mai puternică decât o mie de semințe de vise moarte sau ambiții neîmplinite.

Orice îl reține pe om din a face din propria existență ceva mai bun și mai adevărat, din a trăi la modul indicativ prezent, dacă este ceva ce el însuși și-a pus drept obstacol în calea propriului progres, este pentru el o reverie.

Unii oameni trăiesc în reveria indolenței, alții, în reveria risipei, a mândriei, a avariției, a minciunii, a bigotismului, a grijii, a exceselor, a nedreptății, a intoleranței, a amânării, a egoismului sau a oricăror alte catacteristici morale sau materiale care îi împiedică din a-și îndeplini îndatoririle și-i îndepărtează de privilegiile vieții.

Să descoperim care este reveria în care fiecare dintre noi petrece cel mai mult timpși apoi putem începe să ne reinventăm. Lupta împotriva reveriei trebuie să fie sinceră și neobosită.

Precum omul își petrece orele, zilele și săptămânile în reverii, el descoperă că liniile delicate, diafane ale structurii-fantomă devin din ce în ce mai puternice, încep să crească, devin din ce

în ce mai ferme, întărindu-se de-a lungul anilor, până când este împrejmuț de pereții ce s-au creat. Apoi realizează îngrozit că obiceiurile și tabieturile i-au transformat reveria într-o închisoare din care evadarea este dificilă.

Și apoi învață că cele mai periculoase și înșelătoare dintre toate, sunt reveriile.

4. Săbii și teci

Este în obiceiul statelor și națiunilor recunoscătoare să ofere săbii în semn de înaltă prețuire conducătorilor victorioși ai armatei și marinei. Sabia oferită amiralului Schely de către oamenii din Philadelphia la încheierea războiului cu Spania a costat 3.500 de dolari, din care cea mai mare parte au fost cheltuiți pe pietrele prețioase și pe decorațiile de pe teacă. Acum mai mult de jumătate de secol, când generalul Winfield Scott, pentru care a fost numit amiralul Schely, a primit o foarte frumoasă sabie din partea Statului Louisiana, a fost întrebat dacă îi place.

“Este o sabie foarte frumoasă, într-adevăr,” a spus el, “dar e o mică problemă. Aș fi preferat-o altfel. Inscripția ar fi trebuit să fie pe lamă, nu pe teacă. Teaca ne poate fi luată, spada, niciodată!”

Lumea pierde prea mult timp, energie și bani cu tecile vieții și prea puțin pe săbiile ei. Tecile reprezintă aspectul exterior, vanitatea și parada; spada reprezintă valoarea lăuntrică. Teaca este întotdeauna aparență, spada este realitate. Teaca este temporară, spada, eternă. Teaca este trupul, spada este

sufletul. Teaca reprezintă partea materială a lumii, spada reprezintă adevărul, spiritul, idealurile.

Omul care nu are curajul să-și urmeze propriile convingeri și trăiește cu grija a ce va spune societatea, închinându-se “vițelului de aur” care este opinia publică, trăiește viața searbădă a unui simplu rol într-un spectacol. Își sacrifică individualitatea, dreptul divin de a-și trăi viața în concordanță cu propriile idealuri, pentru o lașă, lingușitoare frică de lume. Nu este o voce puternică a propriilor interese, ci doar un palid ecou a vocilor altora. Nu-și lustruiește, ascute și folosește sabia în adevăratul război, ci lenevește bibilind o teacă inutilă, decorând-o cu hieroglifele propriei sminteli.

Omul care se întinde mai mult decât îi e plapuma, care își amănatează viitorul de dragul prezentului, care este generos înainte de a fi drept, care sacrifică totul ca să țină pasul cu protipendada, își irosește mare parte din viață. Și el decorează teaca, lasând sabia să ruginească înăuntru.

Viața nu e o competiție cu alții. Adevăratul sens al vieții este întrecerea cu noi înșine. Trebuie să încercăm în fiecare zi să ne depășim recordurile de cu o zi înainte. Trebuie să căutăm în fiecare zi să trăim mai puternic, mai bine și mai adevărat; fiecă zi să stăpânească slăbiciunile de ieri, să repare smintelile de ieri; în fiecare zi să ne depășim pe noi înșine. Și asta nu e altceva decât progresare. Și progresarea individuală conștientă, progresarea nelimitată și nesfârșită este unul dintre lucrurile care diferențiază omul de toate celelalte ființe. Atunci interesul nostru va fi nul pentru frumosele, inutilele decorații de teacă ale conveniențelor societății. Pentru noi va fi suficient să știm că tăișul scopurilor noastre este mereu ascuțit și dornic să apere dreptatea și adevărul, niciodată greșind în fața dreptății

altora, ci mereu îndreptând greșelile noastre și ale celor din jurul nostru.

Reputația reprezintă ceea ce lumea crede că este un om; caracterul reprezintă ceea ce omul este în realitate. Oricine poate juca ping-pong cu reputația cuiva, caracterul nu este decât al lui însuși. Nimeni nu-ți poate murdări caracterul, numai tu însuți. Caracterul este sabia, reputația este teaca. Mulți își pierd liniștea și somnul de grija reputației, îngrijindu-se prea puțin de caracter. Deseori mulți își știrbesc caracterul în încercarea de a-și grava un înșelător filigran pe teaca reputației. Reputația este o coajă pe care omul o leapădă când părăsește lumea aceasta, pentru cea de dincolo. Caracterul și-l ia cu el.

Filantroapa care cheltuie milioane pe donații caritabile, dar este dură și nemiloasă în judecățile sale, tolerantă cu păcatele și slăbiciunile, în general, în timp ce își arogă o poziție de atotștiutoare în condamnarea scăpărilor unuia sau altuia, este caritabilă numai la suprafață. Își lasă limba să strice munca mâinilor. Este prea entuziastă în decorarea tecii imaginii publice, ca să se gândească la sabia adevăratei iubiri a umanității.

Cel care duce economia la nivelul la care devine avariție, adunând arginții care îi devin inutili pentru că nu-și mai îndeplinesc funcția de mijloace circulante, privind necesitățile ca pe luxuri, devine o glumă, care ar fi foarte comică dacă nu ar fi atât de serioasă. El este cel mai greu de clasificat animal din istoria naturală; este plin de virtuți. Este un impresionant exemplu de ambiție, economie, cumpătare, perseverență, voință și generozitate pentru moștenitorii lui. Aceste nobile trăsături le murdărește chiar în timp ce le aplică. Specialitatea

lui este “teaca”! Își petrece zilele făurind o teacă de aur pentru spada de tinichea a unei existențe irosite.

Aerele de doi bani și ostentația, extravaganta și risipa cuiva care ajunge bogat peste noapte sunt echivalentul auririi tecii fără nicio îmbunătățire adusă spadei. Pojghița subțire de rafinament nu face decât să accentueze vulgaritatea de dedesubt. Cu cât lustruiești mai tare lemnul, cu atât mai tare scoți la iveală fibra naturală. Unii dintre moștenitorii unei averi neașteptate au înțelepciunea de a ajunge la rafinament printr-o atentă instruire. Aceasta este adevărata cale de a pune sabia însăși în ordine, în loc de a bate în pietre scumpe teaca.

Fata care se mărită pentru avere sau pentru un titlu, este un fel de Esau, fiul lui Isaac care și-a vândut dreptul de întâi născut pentru o ciorbă de linte. Își vinde dreptul din naștere la dragoste pentru ciorba unui nume gol, amanetându-și posibilitatea unei vieți de iubire, pe care toată specia femeiască ar trebui s-o prețuiască, pentru o amărâtă de geantă cu bani sau o coroană. Își decorează teaca cu un blazon, cu însemne heraldice și cu ornamente aurite bătute în pietre scumpe. Crede că îi va fi suficient în viață și că nu îi va trebui dragostea, adevărata dragoste care face această lume un paradis în ciuda tuturor celor din jur. Nu realizează că nu există decât un motiv, o singură justificare pentru căsătorie; și aceea e dragostea. Toate celelalte nu sunt decât pretexte. Vorba “l-a luat pentru bani”, așa abruptă cum este, este incorectă; femeia “ia” banii, bărbatul nu este decât un obstacol, o ipotecă pe proprietate.

Bărbatul care o tot lungeste, fredonându-și dulci cântări despre “mâine”, urmează doar cea mai ușoară și mai odihnitoare metodă de a-și limita opțiunile de viitor.

Amânarea înseamnă îngreunarea acțiunii prin întârziere, uciderea deciziei prin inactivitate; e doar hălăduire în derivă pe râul vremii, în locul vâslierii energice către limanul mult dorit. Este holbatul la scurgerea nisipului în clepsidră înaintea trecerii la acțiune, apoi... întoarcerea clepsidrei și repetarea ...observației! Neghiobia amânării devine evidentă când te gândești că viața se poate opri în orice clipă, iar nisipul se va scurge în continuare, dar nu vei mai fi acolo să-i privești curgerea.

Amânarea este drogul care paralizează energia. Alexandru, întrebat cum a cucerit lumea, a răspuns: "Prin a nu amâna." Să nu amânam pe mâine ce trebuie să facem azi; ce mintea ne spune că trebuie făcut azi, mintea și trupul trebuie să execute. Azi este sabia care trebuie strânsă în pum și folosită; mâine nu este decât teaca din care un alt azi este scos.

Cel care poartă bătoasa și pompoasa mantie a demnității pentru că a reușit un oarece lucru de importanță sau a fost investit cu caftanul autorității, pierde din vedere adevărata perspectivă asupra vieții. Pierde (auto)ironia și se ia prea în serios. E o teacă de milioane, pe o sabie de doi bani.

Cel care se face vinovat de invidie este victima celui mai vechi viciu; cea mai rea și mai de disprețuit trăsătură umană. A început în Grădina Raiului, când Satan i-a invidiat pe Adam și pe Eva. A cauzat decăderea omului și prima crimă; fratricidul lui Cain asupra lui Abel. Invidia este un viciu paradoxal. Nu poate suferi vitejia și prosperitatea altuia, provoacă indigestie când altul benchetuește, transformă hainele invidiosului în zdrențe la vederea catifelei altuia. Invidia este contemplarea malignă a frumuseții, onoarei, succesului, fericirii sau triumfului altora. Este noroiul cu care mediocritatea aruncă în

succes. Invidia este cangrena unei ambiții nesatisfăcute, erodează orice țel și omoară energia. Este egoismul redus la sămânță; întotdeauna găsește secretul propriului insucces în ceva exterior.

Invidia este teaca, dar emulația este spada. Emulația privește succesul altuia ca pe o lecție la obiect; caută în triumful celorlalți explicația, motivația și inspirația metodei. Caută să atingă aceleași înălțimi pe calea astfel descoperită, nu să prăvălească de pe pedestalul pe care a ajuns pe cel care arată căile pe care se ajunge acolo. Să menținem sabia emulației mereu mai lustruită și mai ascuțită în bătălia efortului onest, să n-o lăsăm să se tocească și să ruginească lent în teaca invidiei.

Suprema nebunie și cel mai trist abis în care mintea umană se poate cufunda este ateismul. Este, în mod sigur, vrednic de milă cel care permite ilogicei filozofii a unor mărunți necredincioși sau interpretării greșite a unor revelații științifice să-l îndepărteze de Dumnezeu. Își pune încrederea în ingenioasele sofisme justificative din cărțile pe care le-a citit ca să lămurească pentru el toată problema și, într-un egocentrism disperat, închide ochii la milioanele de dovezi din natură și viață, numai pentru că planurile Atotputrenicului nu sunt clare pentru el.

Pe incapacitatea de a înțelege un oarecare punct, poate, - de ce păcatul, durerea, suferința și injustiția există pe lume? - el explică, tehnic măcar, de ce declară că nu crede. Ar putea la fel de bine să nu creadă în cerul de desupra lui pentru că nu-l poate vedea pe tot, să nege aerul pe care îl respiră numai pentru că este invizibil, să se îndoiască de realitatea oceanului

pentru că privirea sa slabă nu cuprinde mai mult de câteva mile.

Cuteză să nu creadă în Dumnezeu, în ciuda nenumăratelor Lui manifestări, pentru că nu i se acordă deplină încredere de către Creator și nu i se permite să arunce o privire și să verifice planurile universului. Ascunde sabia încrederii în teaca întunecoasă a necredinței. Nu vede dovada existenței lui Dumnezeu în miracolul zilnic al răsăritului și apusului, în anotimpuri, în păsări, în flori, în nenumăratele stele mergând, în maiestuoasa lor regularitate, la comanda legii eterne, în existența dragostei, dreptății, adevărului în inimile oamenilor, în suprema încredere sădită în umanitate, ce face cel mai de jos sălbatic să venereze Infinitul într-o formă sau alta. Este mărunta vanitate a rațiunii ce face omul să permită nepotrivita teacă a necredinței să ascundă de ochii lui gloria sabiei credinței.

Filozofia săbiilor și a tecilor este la fel de adevărată pentru nații ca și pentru indivizi. Când Franța a comis cea mai mare crimă a secolului XIX, prin condamnarea lui Dreyfus la infamie și izolare, astupându-și urechile la strigătele justiției și, căutând să-și ascundă rușinea cu o rușine și mai mare, a ascuns sabia onoarei națiunii în teaca crimei națiunii. Ruperea ritualică a sabiei lui Dreyfus când, cu cruzime, a fost degradat în fața armatei, reprezintă degradarea națiunii franceze prin ruperea sabiei justiției și păstrarea grijulie a tecii seci cu ironica ei inscripție, "Trăiască dreptatea."

Teaca este veșnic netrebnică în momentele de primejdie; pe sabia însăși trebuie atunci să ne bazuim. Inutilitatea aparențelor, a prefăcătoriei, a pretextelor, a slăbiciunilor poleite ne este atunci revelată. Atunci frivolitățile sunt văzute în adevărata lor formă. Nimicnicia a orice altceva decât a

realităților, a celor testate, adevărate, este pusă în lumină instantaneu. Atunci vom ști dacă viețile noastre au fost unele de adevărată pregătire, de menținere a săbiilor curate, imaculate, ascuțite și mereu gata sau unele de lăncedă, fără sens, zi-de-zi gravare de sminteli pe teaca seacă a unei vieți irosite.

5. Puterea de a preveni

Această lume ar fi un loc ideal de locuit, dacă nu ar fi populată. Ei sunt cauza tuturor problemelor. Dușmanul cel mai aprig al omului este omul. El a început să dea vina pentru păcatele lui pe un alt locuitor al Raiului, și asta îi este obiceiul de atunci încoace.

Cea mai mare parte din durerea, amărăciunea și mizeria vieții este în totalitate invenția omului, dar acesta, cu o lașă lipsă de respect, îndrăznește să dea vina pe Dumnezeu. Aceste lucruri apar prin încălcarea legilor naturale, fizice, civice, mentale sau morale. Acestea sunt legi pe care omul le cunoaște, dar nu le respectă. Riscă. Crede că poate trișa rezultatele în vreun fel. Dar legea naturii spune că „cel ce strică, plătește”. Nu există legi moarte în cartea vieții. Atunci când omul permite o paradă de torțe într-o cameră plină cu praf de pușcă, ar fi urât din partea lui să spună că explozia ulterioară a fost „una din căile misterioase ale Providenței”.

90% din necazurile, nenorocul și nefericirea oamenilor sunt previzibile. Ziarele cotidiene sunt cronicile ce atestă supremația inutilului. Paragraf după paragraf, coloană după coloană, pagină după pagină a poveștii sumbre. Accidente,

dezastre, infrațiuni, scandal, păcate și slăbiciuni umane pot fi bifate drept „previzibile”. În cazul oricăreia dintre ele, dacă informațiile noastre ar fi fost suficiente, iar capacitatea noastră de analiză suficient de mare, am fi putut descoperi cauza fiecăreia dintre acestea, slăbiciunea sau răul din care au degenerat. Uneori, cauzele sunt neglijența, neatenția, neglijența în serviciu, avariția, furia, gelozia, risipa, trădarea încrederii, egoismul, ipocrizia, răzbunarea, lipsa de onestitate, oricare dintre sutele de faze ale „previzibilului”.

Ceea ce poate fi prevenit, trebuie prevenit. Toate sunt la latitudinea individului. „Previzibilul” există în trei etape: prima, ceea ce i se datorează exclusiv și direct individului; a doua, consecințele pe care acesta le are de suportat din cauza celor din jur; a treia, cazurile în care el este victima colaterală a relelor făcute de societate, moștenitorul nevinovat al prostiei umane – iar societatea este doar îndoctrinarea miilor de indivizi cu manierele, obiceiurile și legile pe care le-au primit în trecut.

Uneori ne simțim deznădăjduiți și epuizați în confruntarea cu eșecul, atunci când bogăția care părea aproape în mâinile noastre ni se scurge printre degete din cauza invidiei, răutății sau trădării celorlalți. Ne plecăm capetele sub greutatea unui necaz care ne întunecă viața și care face ca steaua noastră norocoasă să dispară din vedere; sau întâmpinăm un necaz inutil cu o disperare neputincioasă și tăcută. „Totul este greșit!”, spunem noi, „este crud, este nedrept! De ce este permis?!” Și în intensitatea trăirii noastre, repetăm pe jumătate inconștienți aceste cuvinte într-un mod monoton, ca și cum repetarea lor ar aduce alinarea, ca și cum ne-ar mângâia. Dar, de cele mai multe ori, acest lucru poate fi prevenit. Niciun necaz nu este cauzat de bine. Orice fel de

durere ce poate fi prevenită vine din faptul că este în neconcordanță cu armonia, sau greșit în vreun fel.

În legile divine ale Universului, cea mai mare parte din rău, durere și suferință este inutilă. Dar în cazul în care cunoștințele noastre ar fi fost perfecte, am fi crezut că toate sunt inutile și previzibile. Vina este a mea sau a ta, sau a lumii. Este întotdeauna individuală. Lumea în sine este doar liantul forțelor gândurilor, cuvintelor și faptelor a milioane de oameni care au trăit și care trăiesc, ca mine și ca tine. Oamenii au fost cei care au construit imensul rău ce ne provoacă durere și tot ei trebuie să fie cei ce-l transformă în bine. Și în această situație vina ne aparține în mare măsură nouă. Ne pasă atât de puțin de însuflețirea sentimentului civic și-l batjocorim atunci când nu ne privește în mod personal pe noi.

Vechea legendă grecească a lui Atlas, regele african care ținea întreaga lume pe umeri, are aplicabilitate și în zilele noastre. Individul este „Atlasul” pe umerii căruia se sprijină destinul omenirii astăzi. Să lăsăm omul să facă tot ce-i stă în putință, iar rezultatul este preorânduit; este doar o chestiune de comasare a unităților. Să lăsăm fiecare individ să poarte responsabilitatea pentru ceea ce face de parcă întreaga responsabilitate ar fi a lui, dar la fel de calm și lipsit de griji, de parcă întreaga responsabilitate ar fi a altora.

Cele mai multe accidente pot fi prevenite; așa cum la Balaclava, „cineva a făcut o gafă”. Unul dintre cele mai mari dezastre ale secolului XIX a fost inundația de la Johnstown, când explozia unui baraj a cauzat pierderea a mai mult de 6000 de vieți. Inundația nu a fost doar un simplu accident, a fost o crimă. Un baraj care curgea, care era cunoscut ca fiind periculos și incapabil de a susține o presiune crescută, a stat în

capătul văii. În josul văii era un lanț de sate în care locuiau mai bine de 45 de mii de oameni, sate care erau în raza directă de acțiune a inundației. Când au început ploile puternice, barajul slăbit a cedat. Dacă ar fi existat o singură persoană, un singur membru al South Fork Fishing Club capabil să-și facă datoria, un om suficient de curajos încât să-și mobilizeze colegii și să dinamizeze oamenii să întărească barajul, mai bine de 6000 de morți ar fi putut fi prevenite.

Când un inginer obosit după atâta muncă nu mai poate păcăli nevoia de somn și ațipește pentru un moment în biroul său nevăzând semnalul roșu de pericol și nebăgând de seamă alarma, nenorocirea ce urmează nu trebuie atribuită Celui de Sus. Este doar amintirea îngrozitoare a unei mari corporații ce încerca să economisească doi dolari. Dacă această catastrofă ar fi fost prevenită, medicul legist nu ar mai fi avut ce ancheta. Este o crimă să renunți la siguranța și importanța vieții umane pentru niște economii de nimic care vin din transformarea omului într-o mașinărie și din uitarea faptului că omul are un trup și un suflet. Adevărat, corectele și înțeleptele legi ale legislației muncii fac parte din arma societății pentru combaterea previzibilului.

Atunci când un incendiu face un oraș să devină pustiu și o națiune să plângă, investigațiile ce urmează arată că puțină precauție a oamenilor ar fi putut preveni nenorocirea, sau cel puțin, ar fi diminuat-o. Dacă substanțele chimice sau dinamita sunt depozitate într-o clădire într-o cantitate mai mare decât aprobă legea ca fiind neprimejdioasă, înseamnă că cineva a fost neglijent într-un mod crud. Poate că un inspector a fost neloial datoriei sale și a lăsat șpaga să-l corupă. Dacă lipsa scărilor de incendiu adaugă nume pe lista morților, sau dacă avariția proprietarului a făcut din clădirea lui o capcană a

focului, vocea poporului devine mai puternică, ziarele protestează, și totul cu scopul ca cei vinovați să plătească. Auzim zi de zi : „Dacă legile deja implementate nu fac față situației, noile legi vor fi făcute astfel încât repetarea tragediei să fie imposibilă”. Ni s-au promis, de asemenea, tot felul de reforme; se simte un aer de regenerare; tensiunea și indignarea oamenilor au ajuns la punctul maxim.

Apoi, pe măsură ce groaza începe să fie doar o perspectivă a trecutului, oamenii se întorc la grijile și îndatoririle personale, iar valul de nestăvilit al nevoii de dreptate care amenința mai demult se sparge la mal. Problema care îi afecta pe toți pare să nu mai conteze pentru nimeni. Puterea imensă a autorităților pare să semene cu gestul unui om beat, gest ce pornește din umăr cu o forță care ar putea dărâma un bou, dar care pe măsură ce ajunge în braț, se consumă, iar mâna pică fără vlagă, neavând nici măcar puterea de a deranja un fluture. Întotdeauna există un mic progres, un ușor avans, dar acesta reprezintă doar cumulara acestor pași care oferă lumii o putere mai mare asupra previzibilului.

Vigilența constantă este prețul prevenirii. Nu avem dreptul de a admite răul sau greșeala ca necesare până când nu am făcut tot ceea ce ne-a stat în putință, până nu am epuizat orice soluție pe care înțelepciunea umană ne-ar putea-o oferi pentru a preveni aceste lucruri. Când un bărbat cu un pistol în mâna dreaptă, acoperit în mod suspicios cu o batistă, s-a plimbat prin mulțimea de oameni, și arătându-i mâna stângă președintelui McKinley, îl împușcă pe acesta în piept, cineva din serviciul secret, plătit de către națiune ca să le apere conducătorul, ar fi trebuit să supravegheze atât de vigilent, încât această tragedie să nu se întâmple. Doi președinți au fost sacrificați deja, dar douăzeci de ani de imunitate au insuflat

falsa impresie de siguranță, iar vigilența a scăzut. Ar trebui să imităm exemplul companiilor de asigurări ce refuză anumite riscuri care au „un grad mare de periculozitate.”

Sărăcia nu este necesară în viață. Este o boală ce rezultă din slăbiciunea, păcatul și egoismul umanității. Natura este nemărginită în generozitatea ei; lumea produce suficient pentru a da hrană, îmbrăcăminte și confort fiecărui individ. Sărăcia se poate preveni. Sărăcia poate rezulta din ineficacitate, lene, lipsă de cumpătare, nechibzuință, lipsa de scop sau răul individului însuși.

În cazul în care cauzele nu există în individ, acestea pot fi găsite în a doua clasă, în greșelile celor din jur, în opresiunea muncii prin capital, în procesul de măcinare prin care corporațiile încearcă să zdrobească indivizii. Individul poate fi victima oricărei faze dintre miile de greșeli ale altora. Sărăcia cauzată de a treia clasă, slăbiciunea și nedreptatea legilor și instituțiilor omului, este de asemenea ceva ce poate fi prevenit, dar pentru a ajunge la cauză se necesită timp și efort eroic unit al tuturor indivizilor.

În lupta împotriva sărăciei, acei scriitori care caută să îi ațâțe pe cei săraci împotriva celor bogați, să bage zădărnici între muncitori și capital, fac un rău cumplit amândurora. Ceea de care lumea are nevoie este de a le avea pe amândouă aduse mai aproape, ca într-o relație de fraternitate. Cei săraci ar trebui să învețe mai multe din grijile, responsabilitățile, acțiunile de caritate neînregistrate și grijile celor bogatilor; bogații ar trebui să învețe mai îndeaproape durerile, lipsurile, luptele, și disperările sărăciei.

Lumea învață marele adevăr, anume că cel mai bun mod

pentru a preveni infracțiunea este de a studia condițiile sociologice în care ea se dezvoltă, să încerce să dea omului o șansă mai bună de a trăi viața reală prin eliminarea, dacă este posibil, a elementelor care fac răul ușor, și lor înșiși, aproape necesar, și inspirându-l să lupte în bătălia vieții cu curaj, bucurându-se de tot ajutorul pe care alții i-l pot da. Știința cooperează cu religia în lupta de a distruge răul de la rădăcină, în loc să distrugă răul din miezul lucrurilor. Este mult mai înțelept să previi decât să vindeci; a feri pe cineva de o arsură este cu mult mai bine decât să inventezi noi tratamente pentru răni minore.

Lucrurile mici sunt cele care alcătuiesc suma nefericirii oamenilor. Toate animalele sălbatice din lume combinate fac pagube fără importanță, în comparație cu ravagiile plăgilor de insecte. Crimele și păcatele umanității nu provoacă atât de multă întristare și nefericire în viață precum multitudinea de păcate mici, de omisiuni și de îndatoriri cu care individul și milioane de oameni ca el se întâlnesc în fiecare zi. Ele nu sunt faptele rele pe care legea le poate ajunge sau le poate pedepsi, ele sunt doar un infinit de mici nedreptăți pentru care omul nu poate fi examinat niciodată până când nu stă cu capul plecat în fața justiției proprii sale conștiințe.

Cuvintele de reproș spuse la mânie ce ne stau pe buze cu atâta ușurință și ne oferă satisfacția trecătoare a eliberării, pot schimba radical viața cuiva drag nouă. Discursul nechibzuit ce ne dezvăluie lipsa de tact și amabilitate nu poate fi iertat prin scuza „Nu am gândit”. Pentru sufletele sensibile, aceasta nu este o justificare; ei simt că inimile noastre ar trebui să fie atât de pline de iubire, încât buzele noastre să nu aibă nevoie de tutore sau gardian.

Datoria noastră neîndeplinită poate aduce nefericirea a sute de oameni. Factura unui designer de rochii pe care femeia bogată a dat-o de-o parte, poate aduce tristețea, privarea sau chiar eșecul celui față de care era datorare, și prin ea, multor altora. Rezultatul, dacă este privit în întregime, pare că nu este deloc în concordanță cu cauza. Există locuri în Alpi în care masele de zăpadă sunt atât de ușor de mișcat, că până și zgomotul unei împușcături poate porni o vibrație care ar crea o avalanșă ce ar pleca în misiunea morții spre vale.

Individul care-și trăiește viața la maxim trebuie să facă fiecare moment din ea un prilej de a face bine. Trebuie să se „programeze”, să facă un ideal din împlinirea lui de fiecare zi: „Dacă nu pot face lucruri mărețe pentru omenire, voi face tot binele de care sunt capabil, îndeplinind toate îndatoririle ce mi se dau și fiind întotdeauna pregătit pentru orice oportunitate. Și mă voi dedica prevenirii.”

Individul să-și spună în fiecare zi, când se trezește, pregătit de a-și crea o nouă viață: „Astăzi nimeni în lume nu va suferi din pricina existenței mele. Voi fi bun, cumpătat, grijuliu în gând și faptă. Voi încerca să descopăr lucrul care mă face slab și care mă împiedică să trăiesc pe măsura posibilităților mele. Ceea ce astăzi mă domină, mâine voi cuceri cu orice preț.”

Când vreun eșec sau necaz apare în calea individului, acesta ar trebui să fie bucuros dacă este capabil să recunoască faptul că este vinovat, pentru că atunci are rezolvarea în mâinile lui. Minciuna, intriga, gelozia nu sunt niciodată remedii ce pot preveni un rău. Îl amână și îl augmentează. Ele reprezintă pur și simplu amânarea plății datoriei ce trebuie plătită ulterior, cu dobânzi compuse. Este ca și cum ai încerca să stingi un foc turnând kerosen în flăcări.

Gelozia este la început doar un gând, dar către final poate fi ștreangul. Egoismul presupune adesea formele aparent inofensive, dar de fapt, el reprezintă sursa nefericirii oamenilor. Lipsa de loialitate ar putea părea o calitate rară, dar societatea este saturată de așa ceva. Iuda și-a căpătat renumele prin măiestria lipsei de loialitate. Amabilitatea care ar trebui să fie atmosfera generală a vieții fiecărui individ este la fel de rară precum caritatea. Omenirea suferă de pe urma surplusului de rău inutil creat de om. Acestea ar trebui să fie obiecte de lux la care omul apoi să renunțe.

Lumea are nevoie de societăți formate din membri ce garantează puterea de prevenire a durerii și răului. Individul nu are niciun drept în plus față de ceilalți. Nu există părți de „solo” în eterna muzică a vieții. Fiecare trebuie să-și cânte duo-ul în viață cu fiecare dintre ceilalți. Fiecare moment ar trebui să fie unul de alegere între bine și rău. Care va fi decizia individuală? Viața omului va fi răspunsul său. Lăsați-l să-și dedice viața pentru a face lumea din jurul lui mai luminoasă, mai bună și mai dulce, și prin puterea de a preveni durerea și necazul, va realiza pe zi ce trece gloria posibilităților vieții umane și se va apropia de realizarea idealurilor proprii.

6. În compania toleranței

Intoleranța este parte a fricțiunilor inutile ale vieții. Este o prejudecată pe picior de război. Intoleranța ia în considerație numai un punct de vedere al oricărei probleme: al ei. Este prezumția existenței unui monopol în gândire, atitudinea

omului care crede că dispune de o parte din înțelepciune și din adevăr, într-o anumită fază a vieții.

Toleranța înseamnă un respect generos și liniștit pentru opinia celorlalți, chiar pentru a inamicilor. Ea recunoaște dreptul fiecăruia de a gândi în felul său, de a-și trăi propria viață, de a fi el însuși în toate atâta timp cât nu încalcă drepturile celorlalți. Înseamnă să oferi celorlalți aceeași libertate după care tânjim toți. Toleranța este justiție tacită, amestecată cu simpatie. Dacă cel tolerant dorește să arate celorlalți adevărul așa cum îl vede el, o face cu gentilețe și deferență până în punctul în care rămâne în limitele certitudinilor și ale păcii și se oprește; încearcă să-i aducă pe ceilalți la recunoașterea idealurilor înalte, după cum le găsește pilduitoare; se străduiește într-un spirit de dragoste și camaraderie umană să-i determine pe ceilalți să-l urmeze, mai degrabă, decât să-i dirijeze, să-i convingă și să-i lămurească, mai degrabă, decât să-i intimideze sau să-i eclipseze.

Toleranța nu folosește maiul argumentării, bâta sarcasmului sau spada ridiculizării în discutarea slăbiciunilor sau greșelilor celorlalți. Ea poate biciui și înfiera o eră întregă, dar este bună și tandră cu individul, poate schingiui păcatul, dar nu pe păcătos. Toleranța face pe om să prețuiască mai mult adevărul decât propria-i opinie; îl învață să trăiască cu geamurile vieții deschise către Est ca să prindă primele raze de lumină ale adevărului, indiferent de la cine vin și să realizeze că religia pe care o condamnă atât de aspru se poate să conțină adevărul pe care atât îl caută dacă numai s-ar apleca să se uite mai atent înainte de a o repudia cu atâta grație.

Lumea devine mai bună, mai tolerantă și mai liberală. Zilele când diferențele de opinie politică se rezolvau cu securea și

butucul, când curajul de a-ți susține convingerile religioase te puneau față-n-față cu ororile Inchiziției sau cu rugul, când îndrăzneala de a gândi liber asupra problemelor științifice a dus multe spirite nobile pe o mână de paie în celulele turnurilor, acele zile, din fericire, au trecut. Intoleranța și sora ei geamnă, Ignoranța, slăbesc și mor când lumina pură a înțelepciunii cade asupra lor. Cunoașterea este clopotul de îngropăciune al intoleranței; nu simpla citire a cărților, nici educația în școli sau academii, nu acumularea de statistici serbede și frânturi de informații, ci studiul aprofundat și cu compasiune a vieților, obiceiurilor, țărilor, gândurilor, luptei, progresului, motivelor și idealurilor celorlalte epoci, națiuni și a celorlalți oameni.

Toleranța unește oamenii cu strânsele legături ale fraternității, îi alătură în unitatea și înțelegerea lucrurilor esențiale și le lasă deplină libertate asupra celorlaltor lucruri. Napoleon, pe când era Prim Consul, a spus: “Hai să nu mai fim Jacobini, nici Moderati, nici Regaliști; hai să fim cu toții Francezi!” Segregaționismul și sectarismul au însemnat întotdeauna concentrarea asupra trupului unei părți, în dauna sufletului întregului. Lumea religioasă de azi are nevoie de mai mult Christos și mai puține secte în evangheliile ei. Când Isus trăia pe Pământ, Creștinismul era un tot, când a murit a început “împărțea”.

Sunt acum, în America, sute de orașele mai mult decât îndestulate cu biserici. În multe din acestea, abia trecute dincolo de marginea orașului, sunt alte zeci de biserici sărace care se luptă să supraviețuiască. Între aceste biserici deseori sunt doar minore diferențe de credință, doar paravanul de hârtie străvezie a vreunui minor aspect tehnic al cultului. Pe jumătate flămânde, târându-și zilele, luptându-se împotriva

ipotecilor cu parohie mică și o cutie a milei anemică, nu e mare fervoare religioasă! Prin uniune, cooperare, toleranță, prin abdicarea comună în fața neesențialului și printr-o puternică și vitală concentrare și unire asupra marilor realități fundamentale ale Creștinismului, sănătatea lor spirituală și posibilitățile ar crește miraculos. Trei sau patru biserici solide, vii și în plină dezvoltare ar lua locul a zeci de locașuri muribunde. De ce să ai câteva zeci de punți anemice peste un pârlău, când mai câștigați am fi cu două-trei mai solide sau chiar cu un sigur pod zdravăn? Lumea are nevoie de o mai mare încredere în religie, încredere care să unească bisericile într-un singur trup al credinței, care să preceadă și să pregătească drumul către mai marea încredere religioasă prezisă de Sfânta Scriptură.

Putem fi încă loiali propriilor noastre credințe, credincioși cauzelor noastre, fără a-i condamna pe cei care sunt fideli propriilor lor conștiințe sau dorințe. Marii reformatori ai lumii, oameni care, în mod onest și cu probitate, caută rezolvări marilor probleme sociale și mijloace de luptă împotriva păcatului și răului, perfect de acord asupra gravității și seriozității situației, deseori propun metode diametral opuse. Ei privesc problema din puncte de vedere diferite și ar fi o dovadă de intoleranță din partea noastră să-i condamnăm pe vreunii, indiferent de care parte, numai pentru că nu acceptăm verdictele lor ca fiind și ale noastre.

Asupra problemelor naționale aduse în fața oamenilor de stat, oameni egal de sinceri, de pricepuți, de dreți și de altruști vin cu remedii diferite. Unul, ca un chirurg, sugerează extirparea răului, folosirea bisturiului; asta putând să însemne scoaterea sabiei, războiul. Altul, ca un medic curant, recomandă medicația care să absoarbă și să combată răul și să

vindece; asta e rețeta diplomaților. Al treilea lasă timpul și natura să lucreze, așteptând dezvoltarea și evoluția firească; aceștia sunt conservatorii. Dar toți trei cad de acord asupra problemei și asupra necesității combaterii ei.

Lipsa unanimității opiniilor celor cu autoritate asupra marilor întrebări la care trebuie să răspundă judecata umană ar trebui să ne facă și mai toleranți cu judecățile celorlalți, chiar dacă suntem convinși de justetea judecăților noastre ca și cum am fi fost predestinați judecării oamenilor din ziua Creației. Și dacă primim o nouă rază ce ne face să vedem mai clar, hai să ne schimbăm opiniile fără prosteasca consecvență a celor ce folosesc calendarul de anul trecut pentru a stabili eclipsa de anul acesta. Toleranța este întotdeauna progresistă.

Intoleranța se crede născută cu rarul talent de a conduce afacerile altora, fără niciun fel de cunoștințe despre detalii, mai bine decât aceștia înșiși, care și-au dedicat gândirea de-o viață chestiunii respective. Intoleranța este vocea fariseului strigând prin veacuri și proclamându-și infailibilitatea.

Hai să nu încercăm să potrivim pantofii întregii lumi pe același calapod. Dacă suntem de părere că muzică nu s-a mai compus de când Wagner a pus tocul jos, să nu-i condamnăm pe cei care găsesc alinare la operetă. Poate într-o zi se vor ridica la nivelul nostru de apreciere artistică și vor învăța la care părți să aplaude. Dacă muzica lor ușurică le alină sufletele, face Wagner al nostru mai mult pentru noi? Nu-i normal să-i iei păpușa copilului ca să învețe s-o aprecieze pe Venus din Milo. Păpușa este Venus a lui; s-ar putea să fie nevoie de o serie lungă de păpuși din ce în ce mai bune până să realizeze frumusețea femeii de marmură din Melos.

Intoleranța face marile ei greșeli măsurând nevoile celorlalți din punctul ei de vedere. Intoleranța ignoră factorul personal din ecuație. Ce poate fi o carte excelentă pentru un om de patruzeci de ani, poate fi mai rău decât inutilă pentru un băiat de treisprezece ani. Călea care ni se poate părea cea mai aproape de Paradis, poate fi, dacă este impusă, pentru altul, mai rea decât chinurile iadului, conform vechilor teologi. Ce ar fi o masă îmbelșugată pentru o vrăbiuță, ar reprezenta o gustare foarte anemică pentru un elefant.

Când judecăm solemn actele și caracterul celor din jurul nostru și condamnăm cu ușurința lipsei de îndoială a propriei ignoranțe, însă cu sentimentul că suntem atotștiutori, ne scoatem la iveală intoleranța. Toleranța ne conduce mereu la a recunoaște și respecta diferențele în alcătuirea celor de lângă noi, la îngăduință față de diferențele în pregătire, oportunități, idealuri, motivații, gusturi, opinii, temperamente și sentimente. Intoleranța caută să trăiască viețile celorlalți în locul lor; compasiunea ne ajută să trăim viețile lor cu ei. Trebuie să acceptăm umanitatea cu toate slăbiciunile, păcatele și nebunia ei și să căutăm să scoatem ce-i mai bun din asta, tot așa cum umanitatea trebuie să ne accepte pe noi. Învățăm această lecție pe măsură ce îmbătrânim și, odată cu cunoașterea mai intimă a lumii, vedem cât de mai fericite ar fi fost viețile noastre și ale celorlalți dacă am fi fost mai toleranți, mai caritabili și mai generoși.

Nimeni pe lume nu este perfect, dacă ar fi fost, ar fi fost probabil transferat de pe pământ în ceruri, ca Sfântul Ilie, fără să-i crească aripi și fără viza Morții. E o lecție grea pentru tineri, dar trebuie să realizăm, cum un bătrân profesor le-a spus studenților lui încovoiați sub povara propriei inteligențe: “Niciunul dintre noi nu este infailibil, nu, nici chiar cel mai

tânăr”. Hai să acceptăm micile eșecuri a celor din jur așa cum acceptăm întâmplările și să încercăm să scoatem ce-i mai bun din ele, așa cum acceptăm coaja nucilor, cum acceptăm umbra care însoțește întotdeauna lumina. Nu sunt păcate capitale; deseori sunt doar ciudățeni sau particularități. Intoleranța vede paiul din ochiul celuilalt, mai mare decât bârna din propriul ochi.

În loc să ne concentrăm pe mica pată de caracter, hai să căutăm calitățile care o compensează așa cum creditul poate mai mult decât să anuleze debitul pe un registru contabil. Hai să ne oprim din a vorbi despre spinii trandafirului și să ne mulțumim că spinii au și trandafir. În natură sunt și spini și țepi; unii sunt o continuare a fibrei și sunt mai tari, alții sunt superficiali și abia agățați în învelișul exterior. Sunt spini care scot la iveală o lipsă de armonie interioară a caracterului și care poate fi controlată numai din interior și sunt țepi care sunt doar mărunte manifestări de temperament, țepi peste care privirea toleranței poate să treacă și pe care mâna carității îi poate ușor scoate.

Sensibilitatea toleranței va ilumina și înfrumuseța lumea, așa cum lumina lunii face totul mai frumos, numai să-i permitem. Aprecierea unui om numai după punctele lui slabe e nedreaptă. Acestea pot reprezenta o mică ipotecă pe o mare proprietate și e o judecată cam simplistă și e păcat să judeci un caracter după ipotecă. Hai să fim echitabili, valoarea reală depășește cu mult ipoteca.

Până când nu vom căuta cu compasiune să vedem motivația din spatele acțiunilor, să vedem circumstanțele care i-au ghidat viața, țelurile la care un om tinde, condamnarea imediată pe care i-o aducem nu e decât o arogantă și egoistă

expresie a intoleranței proprii. Totul trebuie privit în termeni relativi, nu absoluți. Limba ceasului care arată orele face o treabă la fel de importantă ca și cea care arată minutele, deși este mai scurtă și pare să muncească numai a doisprezecea parte.

Intoleranța acasă se arată în disciplina prea strictă, în atmosfera severă și plină de interdicții. Casa devine o pajiște prea plină de “Nu călcați pe iarbă!”. Inseamnă opresarea individualității, frângerea voinței copiilor, în locul dezvoltării și ghidării lor. Este prosteasca încercare de a-i modela din exterior ca pe o bucată de lut; în locul antrenării înțelepte în a se ajuta singuri în propria dezvoltare. Părinții deseori își uită propria tinerețe; nu înțeleg copiii în propriile nevoi de distracție, de podoabe și anturaj. Ar trebui să existe câteva reguli absolute referitoare la lucrurile esențiale, la principiile de bază, cu cea mai mare libertate posibilă în manifestarea individualității în celelalte lucruri. Siguranța, simpatia, dragostea, încrederea vor genera un spirit de toleranță și dragălaşenie ce va face minuni. Intoleranța transformă copiii normali, plini de viață, în falși virtuoși și în niște enervanți roboți obedienți.

Toleranța este o stare de concesi reciprocă. În viața de familie trebuie să fie această constantă stare de independență reciprocă, de îngăduință. Este, în instinctiva recunoaștere a originii divine a individualității, dreptul fiecăruia să-și trăiască viața cât de bine poate. Când ne erijăm în dictatori care tiranizează gândurile, vorbele și faptele celorlalți, renunțăm la imperiala putere de influență cu care îi putem ajuta pe ceilalți, pentru mărunțul triumf al tiranului care îi pedepsește și îi pierde.

Se poate ca motivul pentru care copiii oamenilor importanți o iau razna de multe ori să fie tocmai faptul că realismul, tăria și virtutea tatălui, cerând strictă obediență literei legii, omoară aprecierea spiritului ei, născând o intoleranță ce este forțat supusă, dar sub care mocnește rebeliunea, gata să izbucnească odată cu prima gură de libertate. Între frate și soră, soț și soție, părinte și copil, stăpân și slugă, spiritul toleranței, al îngăduinței transformă o casă posomorâtă și severă într-un cămin al blândeții și dragostei.

În sacra relație dintre părinte și copil, vine vremea când băiatul devine bărbat, când cea pe care tatăl o vede încă o copilă, întâmpină problemele vieții. Vine ziua în care părintele trebuie să abdice de la puterile tutelei, când individul intră în posesia moștenirii libertății și responsabilității sale. Părinții au încă dreptul și privilegiul unei implicări sfătuitoare, iubitoare și sprijinitoare pe care copiii trebuie să-o respecte. Dar, în fața unei dileme care implică fericirea sau nefericirea fiilor sau ficelor, trebuie ca decizia să le aparțină acestora. Constrângerea, mituirea, influențarea, amenințările cu dezmoștenirea și alte arme familiare sunt crude, egoiste, arogante și nedrepte. Un copil este o ființă umană, liberă să-și decidă viața, nu un sclav. Este o limită clară a cărei treceri înseamnă intoleranță.

Să ne dăm seama că toleranța se lărgeste continuu; dezvoltă compasiunea, reduce îngrijorarea și induce liniștea. Nu este numai caritate și optimism, este creștinismul ca un fapt dat, mereu viu, nu doar o simplă teorie. Să fim toleranți cu slăbiciunile celorlalți, foarte intoleranți cu ale noastre. Să căutăm să iertăm și să uităm greșelile celorlalți, pierzând din vedere, într-o oarecare măsură ceea ce sunt, în speranța a ceea ce pot deveni. Să le umplem sufletele cu inspiratoarea revelație

a posibilităților pe care le au în maiestuosul marș al evoluției umanității. Să vedem, și pentru noi și pentru ei, în lăstarul prezentului, mărețul stejar al zilei de mâine.

Ar trebui să ne dăm seama de dreptul fiecărui suflet omenesc de a-și croi propriul destin, cu ajutorul nostru, cu simpatia și inspirația noastră, dacă așa avem privilegiul să-l ajutăm să-și trăiască viața, dar este intoleranță să încercăm să trăim în locul lui. Fiecare stă singur pe tronul propriei individualități, fiecare trebuie să domnească singur și, la capătul domniei lui, să dea seamă singur, în fața lui Dumnezeu, de cele petrecute sub stăpânirea sa. Viața este un demn privilegiu, un glorios drept al fiecărui om și este intoleranță arogantă care atinge chivotul sacru cu mâna nemiloasei acuzații.

7. Lucrurile care vin prea târziu

Timpul pare un bătrân umorist cu înclinație pentru umorul negru și pasiune pentru răzgândire. Lucrurile care vin prea târziu fac parte din repertoriul lui sarcastic. Fiecare generație pare ocupată cu corectarea greșelilor făcute de înaintași și, în același timp, cu furnizarea de noi gafe pe care să le îndrepte proprii urmași. Fiecare generație lasă moștenire și propria-i înțelepciune și propria-i nebunie, și averea de cunoștințe strânse și datoriile propriilor gafe și erori. Lucrurile care vin prea târziu nu sunt decât plăți întârziate ale vechilor datorii. Ele arată că lumea devine mai înțeleaptă, mai bună, mai cinstită, mai nobilă și mai corectă. Că iese din tenebrele greșelii spre lumina adevărului și dreptății. Lucrurile care vin prea târziu demonstrează că timpul țese o pânză minunată pe urzeala umanității din zdrențe și petice de erori și adevăruri.

Lucrurile care vin prea târziu reprezintă deplina înțelegere, onorurile amânate și adevăratul proiect al muncii pionierilor, a acelor bravi vajnici luptători care au dus de unii singuri lupta pentru adevăr și care au fost neînțeleși și nerecunoscuți la timpul lor. Reprezintă cea mai bună atitudine vizavi de viață. Privite superficial, lucrurile care vin prea târziu ne fac să ne simțim neajutorați, fără speranță și pesimiști; la o privire mai atentă iese la iveală mărețul marș al evoluției umanității către lucruri superioare. Este proclamația Naturii că, în final, Dreptatea trebuie să triumfe, Adevărul să învingă și Justiția să domnească. Pentru noi, ca indivizi, este o prevenire și o sursă de inspirație. O prevenire împotriva înfrânării dragostei, generozității, bunătății, compătimirii, dreptății și ajutorului până când este prea târziu; o sursă de inspirație pentru a ne trăi viața în orice moment, la superlativ, la maximumul capacității noastre de efort, fără să ne batem capul cu rezultatele, dar senini convinși că ele vor veni.

Îi ia treizeci de ani luminii de la oarecare stea să ajugă pe pământ, alteia sute și alteia mii de ani. Aceste stele nu devin vizibile decât când lumina ajunge la un ochi capabil să o vadă. Îi ia la fel de mult "luminii" generate de marile genii ale omenirii să ajungă la ochii care o văd cu adevărat. Atunci le vom vedea pe aceste genii ca pe niște stele strălucitoare în galeria nemuritorilor lumii. De aceea reputația printre contemporani rareori indică vreo faimă ce va să dăinuie. În mod constant confundăm licuricii inteligenței cu stelele geniului. Dar Timpul le pune pe toate la locul lor. Faima, totuși, nu aduce nicio bucurie, încurajare sau inspirație celui plecat dincolo de strălucirile și umbrele acestei lumi; ci are tristețea onorurilor prea târzii, ceva din ridicolul și patosul acestora. Recunoașterea târzie e mai bună decât deloc, e mai bine mai târziu, deși târziu, decât niciodată, dar este cu atât

mai adevărată, mai dulce și mai valoroasă dacă nu întârzie. Suntem atât de tentați să ne expediem criticile și acuzațiile imediate cu poșta expres, iar analizele atente și opozițiile sincere, cu coletăria.

În octombrie 1635, Roger Williams, pentru pledoariile sale însuflețitoare pentru drepturile individului, a fost condamnat de Curtea Supremă din Massachusetts să părăsească colonia pentru totdeauna. A plecat în Rhode Island, unde a mai trăit cincizeci de ani. Dar “conștiința” oficială a devenit din ce în ce mai neliniștită și, în aprilie 1899, statul Massachusetts a făcut un adevărat act de căință pentru decizia pripită. Actele originale, îngălbenite, șterse și fragile au fost scoase din sertarele în care erau înmormântate și ‘printr-o moțiune specială formulată, susținută și adoptată”, ordinul de exilare a fost în mod solemn “anulat, abrogat și făcut fără niciun efect”. Interdicția sub care Roger Williams a zăcut timp de 260 de ani a fost ridicată. Și nu mai este niciun motiv, acum, potrivit legii, pentru care Roger Williams să nu se poată întoarce și intra în statul Massachusetts și locui în el. Acțiunea a fost în beneficiul și a adus onoare statului; a fost dreaptă în spiritul ei și Roger, fiind drept în spiritul său pentru mai mult de două secole, trebuie să fi zâmbit cu blândețe și să fi înțeles. Dar reabilitarea a fost, la modul cel mai serios, prea întârziată.

Greșelile, păcatele și smintelile unei epoci pot fi parțial ispășite de epocile următoare, dar individul dă piept cu ele, de unul singur. Pentru ce facem și pentru ce lăsăm nefăcut răspundem de unii singuri. Dacă permitem momentelor de aur ce pot fi consacrate lucrurilor mărețe să ni se scurgă ca nisipul printre degete, nimeni nu ni le poate readuce.

Afecțiunea umană se hrănește cu indiciile și semnele acestei afecțiuni. Sentimentele calde nu sunt suficiente, ele trebuie să se și manifeste prin acțiune. Pământul uscat nu se înviorează numai prin simpla prezență a apei în nori, numai când binecuvântarea ploii se revărsă asupra lui, atunci îl trezește la viață. Suntem atât de gata să spunem “știe ce mult mă gândesc la el” și să considerăm asta ca un înlocuitor portiv al exprimării acestui lucru. Putem ști cu siguranță că soarele strălucește pe vreundeva și totuși să dârdâim în lipsa luminii și căldurii lui. Dragostea trebuie făcută mereu vizibilă prin mici acte de grijă, vorbe de drag și apreciere, zâmbete și strângeri de mână. Trebuie manifestată ca o realitate prezentă, nu ca o amintire, prin răbdare, toleranță, curtoazie și amabilitate.

Această teorie a presupusei încrederi în persistența afecțiunii este una din fazele triste ale căsniciei. Ar trebui să avem trandafirii dragostei mereu înflorind, mereu emanând parfum; nu trandafirul presat în albumul de familie, mai degrabă ca dovadă, ca o amintire a ce a fost, decât ca o garanție a ce este. Căsătoria, de prea multe ori închide ușa vieții lasând sentimentele, considerația și cavalerismul pe dinafară. Sentimentul este posibil să fie încă viu, dar nu se dezvăluie cu ușurință; versurile rimate ale dragostei au lăsat locul versurilor albe, iar mai târziu, prozei plate. Cum băiețelul i-a spus tatălui său: “E creștin, dar nu muncește prea mult la treaba asta”. Dragostea fără manifestare nu hrănește inima mai mult decât pâinea închisă în dulap, trupul; nu luminează și nu înseninează truda zilnică, mai mult decât o lampă stinsă luminează camera. De multe ori, în sufletul unui soț sau al unei soții, nevoia exprimării în cuvinte a dragostei și tandreții este atât de mare încât ea este bine primită indiferent de unde vine. Dacă ar fi mai multă curtoazie în căsnicia de zi cu zi,

instanțele de divorț ar avea mult mai puțină treabă. Înțelegerea acestui lucru este de multe ori unul dintre lucrurile care vin prea târziu.

Sunt mai mulți oameni pe lumea asta care cer bunătate, simpatie și dragoste, decât cei care cer de mâncare. De multe ori ne abținem din a spune vorbe de încurajare, de prețuire și felicitare cuiva, chiar când ne recunoaștem sentimentele, de teamă că aceste vorbe îl pot face îngâmfat sau încrezut pe cel vizat. Hai să dărâmăm zăgazurile măruntelor rețineri și să permitem revărsarea sentimentelor. Sunt puține monumente ridicate celor care au eșuat în viață din cauza supraaprecierilor prietenilor. Sunt mult mai multe osanale dăltuite în pietrele mormintelor decât s-au auzit în toată viața celor îngropați sub ele. Omul nu cere flatări, nu tânjește după prețuiri prostești, el vrea onesta recunoaștere a ceea ce a făcut, corecta apreciere a ceea ce face și înțelegere pentru ceea ce se străduiește să facă.

De ce moartea ne face dintr-o dată conștienți de mii de virtuți la un om care părea comun și păcătos ca toți ceilalți când era în viață? Atunci vorbim despre el ca despre un înger care a trăit în orașul nostru, ani de zile, și pe care tocmai l-am descoperit. Dacă ar fi putut numai să audă cuvintele noastre cât mai era în viață, dacă ar fi putut să reducă elogiile la, să zicem, numai 60%, ar fi fost pentru el un imbold când era obosit și îngrijorat de problemele curente. Dar acum urechile îi sunt surde la orice muzică pământeană și, chiar dacă ne aude laudele, cuvintele nu ne pot fi decât nefericiții și inutilii mesageri ai unei iubiri care vine prea târziu.

E corect să vorbești de bine despre morți, să-ți amintești meritele lor și să le uiți slăbiciunile, să redai memoriei lor expresia onoarei, justiției, dragostei și durerii care ne umplu

inimile. Dar cei în viață, întotdeauna cei în viață, sunt cei care au nevoie de lucrul ăsta cel mai mult. Cei morți au trecut dincolo de nevoia de ajutor, cel mai disperat strigăt de agonie și regret nu produce niciun ecou în tăcerea necunoscutului. Cei care dau piept cu luptele vieții de zi cu zi, care caută încă să facă și să fie, aceia au nevoie de ajutorul nostru, de compasiunea, dragostea noastră, de ce e mai bun în noi. E mai bună cea mai mică floare în mâinile noastre calde, vii, decât munții de trandafiri rânduți în jurul sicriului nostru.

Dacă am eșuat în manifestările față de cei morți, adâncul sentiment de durere și valul instinctiv de simțiri proclamă deșertăciunea datoriei pe care prea târziu încercăm să ne-o îndeplinim. Dar există un mod de reabilitare care nu e tardiv. Să facem toată umanitatea beneficiara dragostei și bunătății pe care noi n-am împărtășit-o, să aducem strălucire, curaj și bucurie în viețile celor din jurul nostru. Așa regretul nostru se va dovedi sincer, nu doar o efuziune sentimentală de moment. Perioada de formare, cea în care omul caută un punct de sprijin, este cea în care ajutorul contează cel mai mult, când și cel mai firav ajutor este de cea mai mare importanță. Câteva cărți împrumutate lui Andrew Carnegie la începutul carierei sale au fost pentru el o mare inspirație; și-a plătit cu noblețe împrumutul, făcându-și posteritatea datoare de un milion de ori, prin bibliotecile pe care le-a înființat de-a lungul și de-a latul țării. Ajutati puieții, tinere vlăstare, bătrânii stejari nu prea au mare nevoie de ajutor.

Vorbele de încurajare trebuie să vină la nevoie, nu când par numai proteste ipocrite sau abile pregătiri pentru viitoare favoruri. Columb, înconjurat de echipajul răsculat, care amenința să-i ia viața, singur în mulțime, n-a avut pe nimeni să-i ia partea. Dar a ajuns la țarm și bogăția s-a deschis

înaintea lor. I-au căzut la picioare și l-au considerat aproape zeu, iar el a spus că într-adevăr a fost inspirat de Ceruri. Succesul i-a schimbat soarta; o plajă de pietricele și câțiva copaci l-au transformat în semizeu. Dar, puțin mai multă răbdare de-a lungul drumului, o mai strânsă camaraderie, puțină dragoste frățească în ceasurile de veghe, așteptare și speranță, ar fi fost o mare alinare sufletului său.

În copilărie contează cel mai mult bucuriile, când cele mai mici investiții în bunătate aduc cele mai mari beneficii. Să arătăm copiilor lumină, dragoste, compasiune pentru micile lor neazuri și griji care lor li se par atât de mari, să le arătăm un sincer interes în speranțele lor crescânde, pentru visele și aspirațiile lor vagi și disproporționate. Să ne punem în locul lor, să vedem lumea prin ochii lor așa încât să putem corecta cu blândețe erorile lor de perspectivă, prin mai marea noastră înțelepciune. Astfel de mărunțișuri îi vor face fericiți, de departe mai fericiți decât gesturi sau sentimente mult mai importante, dar care vin prea târziu.

Amânarea este mama unei familii întregi de lucruri... care vin prea târziu. Amânarea înseamnă să-i spui șanseii să “mai sune o dată, mâine”. Omoară autodeterminarea, subminează energia spirituală și-l transformă pe om într-un produs al circumstanțelor, în loc de un creator al acestora. Există un singur soi de amânare care devine virtute. Acela de a nu face azi niciun rău care poate fi lăsat pe mâine, acela de a nu face azi niciun lucru de care te poți rușina mâine.

Există mici iregularități în viață, mici neînțelegeri peste care se trece în tăcere, între prieteni, fiecare prea blindat cu mândrie, prea îndrăgostit de el însuși ca să le pună în discuție. Sunt momente în care câteva cuvinte mai directe ar pune lucrurile

în ordine, ar îndepărta norii și soarele iubirii ar străluci din nou. Dar fiecare își cocoloșește mărunțul sentiment al propriei importanțe, falia se cascadează tot mai adânc, se îndepărtează și fiecare își urmează drumul solitar tânjind după celălalt. Se pot trezi prea târziu la realitate, pentru a cârpi la loc peticele de afecțiune într-o nouă comuniune.

Mintea cea de pe urmă, în o mie de momente în viață, are, de obicei, un efect deprimant sau enervant asupra individului. Ar trebui considerată o plată pentru acumularea de experiență. Dacă înțelepciunea n-ar veni prea târziu, nu ar mai exista experiența. Înseamnă, până la urmă, doar că azi suntem mai înțelepți ca ieri, că vedem lucrurile într-o mai adevărată lumină, înseamnă că ne-au fost luminate cărările vieții.

Lumea este dispusă să judece după rezultate. Este bucuroasă să fie coacționară la succes și prosperitate, dar prea ades evită impozitele simpatiei și înțelegerii. Cel care vâslește împotriva curentului poate avea cel mult doi, trei alături de el. Când roata se întoarce, vântul se schimbă și barca lui ia viteză, dusă de curent, se trezește cu o mulțime de bărci în jurul lui de parcă ar fi nimerit brusc într-o regată. Ajutorul vine atunci prea târziu; nu-i mai trebuie. El trebuie atunci doar să se ferească de tentația cinismului, indiferenței și egoismului. El trebuie atunci să realizeze că ceea ce și el însuși numește “așa fac toți”, el nu face. Că el nu va ajunge prea târziu cu ajutorul la cei care se luptă cum s-a luptat și el, dar care, fiind mai puțin puternici, pot scăpa vâslele în disperare, din lipsa ajutorului sau măcar a unei vorbe de îmbărbătare la nevoie.

Cântecul de tristă meditare spune: “moara nu va mai măcina niciodată cu apa care a trecut”. Cum s-ar putea aștepta moara să folosească aceeași apă iar și iar? Acea apă poate învârte

roțile altor mori, în jos pe râu, continuându-și fără încetare folositoarea lucrare. N-are rost să te gândești prea mult la apa care a trecut. Gândește-te mai mult la curentul care curge încă, folosește-l cât de bine poți și, când trece, bucură-te c-a venit și mulțumește-te cu ce ți-a oferit.

Timpul este un torent impetuos ce vine mereu și curge fără oprire. Să te gândești la apele trecutului cu atâta regret încât să închizi ochii la marele râu al prezentului e pură prostie. Să facem ce putem mai bine azi pentru a pregăti cât mai bine ziua de mâine așa încât chiar și lucrurile care vin prea târziu să fie noi revelații de înțelepciune ce pot fi folosite și de prezentul de dinaintea noastră și de viitorul pe care îl formăm.

8.Calea reformatorului

Reformatorii sunt oamenii de țeluri înalte ai lumii. Sunt oamenii cu curajul de a avea convingeri proprii, care îndrăznesc să meargă împotriva criticilor celor inferiori, care își poartă crucea pentru ceea ce consideră ei că e drept, fără garanția vreunei coroane. Sunt oamenii care coboară bucuroși în abisurile tăcerii, întunericului și uitării, dar numai pentru a se întoarce de acolo ca scafandrii, cu perle în mâini.

Cel care muncește neobosit pentru atingerea unui țel nobil, cu ochii ațintiți pe steaua unui măreț ideal ca Magii pe Steaua Răsăritului, acela este un reformator. Cel care este credincios inspirației vreunei mari cugetări religioase, care cu mână fermă conduce pașii nesiguri ai credinței spre gloria certitudinii, acela este un reformator. Cel care urmează cărarea firavă a vreunei revelații a naturii, în știință, care străbate, în spiritul adevărului, labirintul îndoielilor,

speranțelor, încercărilor și întrebărilor, până când poteca îngustă devine clară, conducându-l la vreo uimitoare iluminare asupra legilor naturii, acela este un reformator.

Acela care urcă solitar muntele adevărului și, strălucind de aura vreunei mărețe revelații, se întoarce să forțeze lumea grăbită să se oprească să-i asculte povestea, este un reformator. Oricine caută să-și croiască destinul, viața de muncă pe care toată alcătuirea lui îi spune că trebuie să fie viața lui, cu bravură, calm și cu respectul cuvenit drepturilor celorlalți și datoriei lui față de ei, e un reformator.

Acești oameni care părăsesc locurile comune și convenționalul pentru lucruri mai înalte sunt reformatorii pentru că ei se străduie să creeze noi premise, își consacră viețile unor idealuri. Ei sunt curajoasa și incisiva avangardă a progresului. Sunt oamenii care rezistă asediului, care suportă lungile marșuri forțate fără un murmur, care strâng din dinți, cu capul între umeri și-și croiesc drum prin fum, care zâmbesc în fața încercărilor și privațiunilor care încearcă să-i descurajeze. Îi lasă nepăsători greutatea și pericolele luptei, pentru că sunt mereu îmbărbătați de steagul victoriei care le apare deja fluturând pe reduta speranțelor lor.

Dacă ne confruntăm cu vreo mare ambiție în viață, să vedem dacă planurile noastre eroice sunt destul de înalte și nobile pentru prețul pe care trebuie să-l plătim pentru realizarea lor. Să analizăm serios nevoile, aptitudinile, resursele și responsabilitățile noastre ca să fim siguri că nu este un simplu capriciu care ne mână. Să ascultăm și să luăm în considerare toate sfaturile, toate aspectele puse în lumină de fiecare parte, să ascultăm așa cum un judecător ascultă toate mărturiile și abia apoi hotărăște. O viață de muncă este o datorie prea

sfântă pentru a fi decisă la repezeală de alții mai superficial informați. După ce am cântărit bine marea întrebare și am luat decizia, să trecem la fapte, să ne concentrăm asupra a ceea ce simțim că este fundamental și să nu abdicăm niciodată de la adevărata datorie, să nu ne lăsăm deturnați de la atingerea înaltelor țeluri, indiferent de prețul pe care trebuie să-l plătim pentru realizarea lor.

Când natura decide asupra unui om ca reformator îi șoptește mesajul și îi și pune în mâini armele curajului, îl și învelește cu mantia răbdării și a încrederii în sine și îl pornește pe drumul său. Apoi, în cazul în care are tăria să supraviețuiască tuturor încercărilor, îl cheamă înapoi pentru moment și-l face un optimist.

Calea reformatorului este grea, foarte grea. Lumea știe puțin despre ea, pentru că rar reformatorul își arată cicatricile luptei duse, chinurile speranțelor amânate, imensele valuri de disperare care izbesc stânca marilor idealuri. Câteodată oamenii cu scopuri sincere și mari ambiții dezinteresate, obosiți și tăvăliți în luptă, au permis să se audă un suspin necontrolat de disperare sau vreun cuvânt de amărăciune de moment la aparenta inutilitate a eforturilor. Dar oamenii cu înalte țeluri și nobile idealuri trebuie să știe că drumul reformatorului este cărarea singurătății. Ei trebuie să trăiască bazându-se mai mult pe ce au în interior, decât pe ajutorul din afară. Misiunea lor, țelul lor solemn, supremul obiectiv al vieții lor, care le concentrează toată energia trebuie să fie sursa lor de tărie și inspirație. Reformatorul trebuie să aibă mereu aprinsă torța inspirației. Mâna lui trebuie să păzească constant flacăra sfântă în timp ce avansează neabătut pe drumul lui solitar.

Reformatorul, în morală, în educație, în religie, în sociologie, în știință, în filozofie, în orice domeniu de aspirație, este întotdeauna un pionier. Privilegiul lui este acela de a străpunge calea pentru alții, de a marca, pe riscul lui, drumul pe care alții vor merge în siguranță. Nu trebuie să se aștepte ca, pentru el, drumul să fie nivelat și asfaltat. Trebuie să realizeze că va fi nevoit să facă față nedreptății, ingraturii, opoziției, neînțelegerii, criticilor crude ale contemporanilor și, deseori, cel mai greu de suportat, neîncrederii pline de reproșuri a celor care îl iubesc cel mai mult.

Nu trebuie să se aștepte ca țestoasa să simpatizeze cu zborul vulturilor. Un țel măreț înseamnă întotdeauna solitudine. Ar trebui ca militarul care conduce cu o speranță disperată să se plângă că restul armatei nu este alături de el? oportunitatea glorioasă care stă înaintea lui ar trebui să-l inspire atât de mult, să-l absoarbă într-atât încât să nu-i pese de armată decât în măsura în care să știe că, dacă el conduce așa cum trebuie și face ceea ce situația impune, armata va fi în stare să execute.

Reformatorul trebuie să realizeze fără urmă de amărăciune că lumii foarte ocupate îi pasă prea puțin de lupta lui; o va interesa numai să se bucure de triumful său; va împărși cu el numai ospețele, nu și posturile. Isus a fost singur în Grădina Getsimani, darl, a predica din pustiu, unde s-a oferit și mâncare, au fost mii.

Lumea este destul de onestă în atitudinea sa. Îi ia timp să realizeze, să accepte și să asimileze un mare adevăr. Din negurile istoriei, mara tendință conservatoare a fiecărei epoci, acel balast care menține echilibrul lumii, face ca acceptarea greoaie a marilor adevăruri să fie esențială pentru siguranța ei.

Cu înțelepciune, cere dovezi clare, absolute și de netăgăduit confirmări înainte de a accepta în totalitate. Uneori deplina iluminare ia ani, uneori generații. Dar aceasta este o ocrotire a adevărului. Timpul este supremul test, instanța supremă care vântură pleava falselor afirmații, a pretinselor revelații, a laudelor goale și a viselor deșarte. Timpul este piatra de încercare care scoate la iveală aurul adevărat. Procesul e lent, în mod necesar așa, și soarta geniilor și a reformatorilor, în raport cu criticismul contemporanilor, ar trebui să aibă dulceața consolării, nu amărăciunea cinismului. Dacă marii lideri ai lumii ar fi să aștepte recunoașterea, noi, a căror maxime rezultate sunt neînsemnate față de ale lor, ar trebui să ne așteptăm la imediata simpatie, apreciere și cooperare, când ne târâm abia către realizarea personală?

Lumea spune mereu conducătorilor ei, dacă nu prin cuvinte, prin atitudine: “dacă ne vei conduce către țărâmurii mai înalte de gândire, la idealuri mai curate în viață, către strălucire, tu trebuie să plătești prețul, nu noi!” Lumea are o lege la fel de clar definită ca legile fizicii: “Aprecierea contemporanilor pentru munca reformatorului, în orice domeniu, este invers proporțională cu importanța acesteia”. Dă-ne un nou moft și ne vom pleca în țărână în fața ta; dă-ne o nouă filozofie, o minunată descoperire, o mai înaltă concepție despre viață și moralitate și s-ar putea să trecem pe lângă tine fără să te băgăm în seamă; dar posteritatea îți va plăti. Trimite-ne mesaje despre chemarea la datorie și ...posteritatea se va ocupa de ele. Tu ceri de mâncare; posteritatea îți va da o piatră... Numită monument!

Nimic din toate astea nu va descuraja eforturile unui geniu. Geniul este măreț pentru că este cu zeci sau sute de ani înaintea generației sale. Aprecierea geniului cere inteligență și

trăsturi similare. Masa poate aprecia pe de-a-ntregul numai câțiva pași înainte; trebuie să crească pentru a aprecia o mare gândire. genul sau reformatorul trebuie să accepte asta ca pe o condiție necesară. Este prețul pe care trebuie să-l plătească pentru că este înaintea generației sale, așa cum fotoliile din fața orchestrei costă mai scump decât cele din spatele sălii.

Lumea etse imparțială, în final. Spune mereu, “poate suferi acum, dar vei câștiga faimă mai târziu”. Faima postumă înseamnă că tu vei suferi de frig, dar nepoții tăi vor avea caftane tivite cu blană, tu vei îngropa ghinde, posteritatea va vinde stejarii. Faima postumă este un cec acordat omului, dar pe care nu-l pot încasa decât urmașii.

Nu este nimic pentru care lumea să facă mai multă gălăgie, ca pentru o idee nouă; nimic de care să se teamă mai tare. Momentele de cotitură ale progresului în istorie stau mărturie pentru asta. Galileo a fost aruncat în închisoare, la șaptezeci de ani și lucrările lui au fost interzise. Nu a comis nicio crimă, dar era înaintea lumii lui. Descoperirea circulației sângelui de către Harvey, nu a fost acceptată în universități decât la douăzeci și cinci de ani după publicarea ei. Froebel, blândul iubitor al copiilor, a suferit încercările și luptele reformatorului și sistemul lui de educație a fost abolit în Prusia pentru că “s-a calculat că va induce în aceștia, ateismul”. și la fel s-a întâmplat cu foarte mulți alții.

Lumea spune, cu ungest larg al mâinii, “opunerea la progres este de domeniul trecutului, marii reformatori și marile genii sunt recunoscuți astăzi”. Nu, de domeniul trecutului sunt încercările de a ucide un mare adevăr prin opoziție, astăzi se încearcă cu blândețe sufocarea lui prin bagatelizarea lui.

Este înscris în ființa noastră. Salvatorii lumii trebuie să fie martiri. Moartea lui Isus, pe cruce, pentru oamenii pe care venise să-i salveze, se traduce azi prin înfierarea de către opinia publică a tuturor celor care vin cu mesajul vreunui mare adevăr, a vreunei limpezi revelații divine. Adevărul, drepturile și justiția trebuie să triumfe. Să nu mai închidem niciodată cărțile vreunei mari opere spunând: “greșește”

Oricât de slabe pare rezultatele, oricât de întunecate, perspectivele, apusul glorios al trecutului și dezvăluirile viitorului au să vină. Isus a trăit treizeci de ani și a avut doisprezece discipoli. Unul l-a tăgăduit, unul s-a îndoit de el, unul l-a trădat, iar ceilalți nouă erau foarte ...umani. și în momentele lui de maximă suferință, toți au fugit și l-au părăsit. Azi, adepții lui sunt cu milioanele.

Dulce este, într-adevăr, înțelegerea, strângerea de mână a încrederii și dragostei aduce un val nou de puteri celui care se zbate și siguranța că cineva drag nouă vede, cu dragoste și camaraderie, viitorul prin ochii noștri, este o perspectivă minunată pentru viață. dacă am avea asta, încrederea a doi sau trei, ce zice sau crede lumea despre noi ar conta prea puțin. Dar, dacă varianta asta ne este refuzată, suntem obligați să ne continuăm drumul de unii singuri, către zorile ce trebuie să vină.

Lumea mărunță din jurul nostru care nu ne înțelege, nu ne apreciază ambițiile sau eforturile, pentru că i se par futile, nu este intenționat crudă, împietrită, amară, oarbă sau fără inimă. Doar că, prea ocupată să-și urmărească propriile-i interese, probleme și plăceri, nu înțelege pe deplin și nu vede la fel de clar ce facem.

Lumea nu vede idealurile noastre la fel cum le vedem noi, nu simte strălucirea inspirației care ne face sângele să fiarbă, ochii să ni se lumineze și sufletul să ni-l simțim inundat cu o caldă lumină. Nu vede decât o bucată de marmură brută în fața noastră și mulțimea de așchii și cioburi, rezultat al unui zadarnic efort, de la picioarele noastre. Nu vede și îngerul izbânzii eliberându-se încet din temnița-i de piatră, din nimicnicie în existență, sub neobosita lucrare a daltei. Nu aude foșnetul slab de aripi care nouă ni se pare aievea sau marșul triumfal care deja sună în urechile noastre.

Vine și zilele întunecate și triste în orice măreață întreprindere, când eforturile par zadarnice, când speranța pare amăgire, iar încrederea, nălucirea smintelii. Uneori pânzele atârnă flasce pe catarg, fără nicio adiere care să te împingă pe drumul tău și cu sentimentul dezarmant al neputinței de a nu avea altceva de făcut decât să stai și să aștepți. Uneori caorabia speranței îți este purtată înapoi de un talaz ce pare să destrame în clipe ce ai căldit în luni. Dar s-ar putea să nu fie chiar așa, se poate și să fii mutat într-un alt curent care să te ducă mai aproape decât îndrăzneai să speri, de propriu-ți paradis. Aceasta este ora încercării, care arată dacă suntem stăpânii sau sclavii împrejurărilor. Ca în bătălia de la Marengo, (aici aș folosi un exemplu mai cunoscut românilor) lupta dată când totul părea pierdut este cea care contează și care pune victoria în mâinile celor aproape învinși.

Dacă urmărești să atingi vreun scop de oarecare importanță, de care inima și mintea îți spun că e drept, trebuie să ai spirit de reformator. Trebuie să ai curajul să înfrunți încercările, durerea și dezamgirea, să dai piept cu ele și să mergi mai departe neabătut și neclătinat. În sublima încredere în reușită,

pe toate și le poți face la fel de inofensife ca roua pentru piramide.

Adevărul, cu timpul ca aliat, câștigă în final. Conștientizarea lipsei de apreciere, a răcelii și indiferenței nu trebuie să te facă pesimist. Trebuie să te umple de optimismul care știe că toată opoziția lumii nu poate opri triumful adevărului pentru care muncești cu atâta râvnă, că măruntele gelozii, interpretările eronate și dificultățile cauzate de cei din jur se vor reduce la deșertăciune. Ce-i pasă mesagerului regal de încercări și suferințe, dacă știe că a transmis mesajul? Schimbările mari, planurile mari, au nevoie de timp pentru a prinde viață. Dacă vrei lucruri mari, plătește prețul ca un bărbat.

Oricine poate pune ridichi, trebuie curaj să plantezi ghinde și să aștepti stejarul. Învață să nu te uiți la nori, ci să vezi soarele strălucitor de dincolo de ei. Când lucrurile arată rău, strânge mai tare arma și luptă mai vârtos. Întotdeauna pot apărea rezultate mai bune decât te aștepti și doar finalul luptei contează.

Și când totul e gata și victoria e a ta, când fumul se împrăștie și mirosul de praf de pușcă dispare, când îți îngropi prietenii care n-au rezistat și îți oblojești răniții și temătorii care ți-au stat alături, chiar și când se îndoiau, anii de luptă ți se vor părea un vis trecut. Vei sta brav, încurajat și întărit prin luptă, reclădit pentru o nouă, mai bună și mai puternică viață, de o bătălie nobilă, nobil purtată și pentru o nobilă cauză. Iar prețul plătit pentru asta îți va părea nimic.